

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za in-
stancemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čeku, zavezo: Ljubljana
št. 11.842 — Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 3. februarja.

Končno so države Male antante vložile pri tajništvu Društva narodov noto o tihotapljenju orožja v Madžarsko. S tem je prvič podana garancija, da se bo Svet Društva narodov moral pečati z monarhistično afero in vsem, kar je z njo v zvezi, in drugič je Mala antanta znova pokazala, da je složna in enotna v pojmovanju situacije v srednjem Podunavju. Vsi gostobesedni drugačni komentariji so s tem najzanesljiveje demantirani.

Oboje nas more samo razveseliti. Kaj bo dosegla intervencija Društva narodov, je sicer v konkretnem zelo problematična stvar; ali gre za princip, ki se ne sme prekršiti, ako noče Društvo narodov, da bi se njegov renomé v bistvu ne okrnili.

Soglasje Male antante je za nas prav tako kardinalne važnosti, zlasti, ko smo videli, kako zadoščenje bi imeli naši nasprotniki, ako bi se bilo zgodilo drugače. Rumunija je sicer vložila noto, ki se v eni točki nekoliko razlikuje od not Češkoslovaške in Jugoslavije. Ta razlika sicer ni vzbudila pozornosti, potrebuje pa ipak še komentarja, osobito ko prihaja iz Bukarešte senzacionalna vest o tem. Poroča se, da je rumunski ministrski svet sklenil, da bo di rumunska nota popolnoma enako se glaseča z ostalimi dvema in da je vnani minister Titulescu na svojo roko, brez vednosti vlade vložil noto z razliko v tekstu.

Zakasnitev note se komentira iz Bukarešte oficijozno kot povsem nebitna stvar. Nastala je zaradi tega, ker je bilo treba zbrati podroben dokazilni material in pa ker je bilo pospešeno vložitev nepotrebno, zakaj na razgovor po pravilih Društva narodov itak ne more priti pred 5. marec, ko se sestane Društveni Svet. Izrecno se zavračajo vsi drugačni komentariji in s povdorkom naglašajo popolna solidarnost Male antante.

S tem se demantirajo tudi vsa tendenciozna razlaganja precej dolgotrajnega Titulescovega bivanja v Rimu. Odnosno v Italiji. Pokazalo se je, da je bila nestrpnost, ki je zavladala sprčo tega ponekod, neumestna. Trdi se celo, da je Titulescu v Rimu posredoval, da bi prišlo med Italijo in Jugoslavijo do pogajanj in do sporazuma. Koliko je na teh vestih resnice, je težko kontrolirati, dejstvo pa je, da so se v zadnjem času znova pričele pojavljati napovedi novih razgovorov med našo in italijansko diplomacijo in imenujejo se ukrepi, ki naj sporazum olajšajo. V tej zvezi se napoveduje, da bomo ipak ratificirali nettunske konvencije, baje ker to želi tudi angleška vlada.

Dalje se poroča iz rumunskih virov, da so veljali rimski razgovori ministra Titulescu ureditvi spornih zadev med Rumunijo in Madžarsko, in sicer v tem smislu, da bi Mussolini igral vlogo posredovalca med obema državama, osobito v sporu zaradi optantov. Vrh tega se je celo poročalo, da je Titulescu v Rimu dobil zagotovilo, kako da se italijanske obljube Madžarski ne nanašajo na rumunski teritorij. S tem bi se reklo, naj bo Rumunija zadovoljna, da si Madžarska ne želi Erdeljske ali njenih obrobni ozemeli; ako pa zahteva povratek jugoslovenskih ter češkoslovaških predelov pod madžarsko oblast, bi se to Rumunije ne tikalo. Da taki komentariji ne morejo imeti nikake osnove, je razvidno iz Titulescovih izjav, ki je tekom svojega bivanja v Italiji ponovno naglasil, da meri rumunska vnana politika poglavito na to, da se stanje, ustvarjeno s mirovnimi pogodbami ne spremeni. V Bukareštu niso tako kratkovidni, da bi ne uvideli, kako bi vsak uspeh Madžarske na račun Jugoslavije ali Češkoslovaške moral imeti za posledico iredentistične težnje tudi za Transilvanijo; sprčo tega se mora Rumunija v lastnem interesu upirati restavracijskim madžarskim težnjam, pa naj bi bile naperjene zoper Jugoslavijo ali Češkoslovaško. V tem dejstvu je poglavitna garancija za stabilnost in solidnost Male antante. Ako imamo to pred očmi, ne bomo razgovor rumunske vnane politike ministra z Mussolinijem gledali tako nezaupno, kakor se je moglo tu in tam med nami opaziti.

Sedaj je težišče situacije v monarhistični aferi v Svetu Društva narodov. Imeli bomo priliko videti, koliko resno vzamejo vodilne evropske države do ločbo, da se nekatere države ne smejo oboroževati, niti javno niti tajno. Ako hočejo, da se zaupanje sveta v institucijo Društva narodov ne bo izpodneslo, bodo morale nastopiti resno in iskreno.

Dr. Seinel noseti Prago

Praga, 3. febr. h. Avstrijski zvezni kancelar dr. Seinel bo v kratkem privatno prispel v Prago. Imel bo nekaj predavanj, med njimi prvo v ponedeljek dne 6. t. m. o svetovnem nazoru in narodnostih. Za časa svojega bivanja ga bo v privatni avdienci sprejel predsednik Masaryk.

Vlada odstopi v ponedeljek Sledila ji bo koncentracijska vlada

Formalna otvoritev krize je odložena do ponedeljka, ko bo sprejet davčni zakon. — Ljuba Davidović kot vodja demokracije. — Muslimani revidirajo svoje stališče

Beograd, 3. februarja i. Danes se je politični položaj toliko razčistil, da se je vlada pod težo dogodkov morala naposled odločiti, da poda ostavko. Velja Vukičević je zadnja dva dneva sicer poskušal vse, da očuva svojo pozicijo in da po svoji stari metodi gre preko vsega, kakor da se njega ničesar ne tiče, vendar pa so ostali topot njegovi naporu brezuspešni. Zahteval je od dr. Marinkovića, naj demokratski ministri sploh ne podajo ostavke, ko pa so bile podane, je poskušal, da bi bili zavrnjeni in da bi se demokratski ministri s tem zadovoljili. Dosegel pa je samo to, da se formalna otvoritev krize odgodi do sprejetja davčnega zakona. Prvotno so računali, da se bo to zgodilo že jutri, sedaj pa izgleda, da bo debata o davčnem zakonu končana šele v ponedeljek. S tem je postavljen datum za življenje sedanje vlade, ki bo v ponedeljek podala ostavko.

Ta razvoji dogodkov kaže, da je tudi osebna pozicija g. Vukičevića izgubljena. Zaman se širi iz njegove okolice, da bo g. Vukičević zopet dobil položaj v svoje roke. Splošna sodba je, da je definitivno doigran in da bo sedaj zopet stopil v politično ozadje.

Kako se bodo politični dogodki prihodnje dni razvijali, se še ne da točno predvidevati. Kot edina zanka možna solucija izgleda koncentracijska vlada.

Kar se tiče združene demokracije, je ona že s svojim osnovanjem onemogočila v velikem obsegu pripravljeno kampanjo proti njej. Z govorom Svetozarja Pribičevića o Kajmakčalanu in s parolo prečanske fronte so hoteli koalicio predložiti kot separatistično formacijo, nevarno za državno celoto, in proti njej mobilizirati vse sile države. S tem, da se je 36 Srbičev v najtežjem položaju in kljub največjemu pritisku pridružil KDK, je bila strmoglavljena vsa ta osnova.

V prečanskih kraljih ne vedo, kakšen vpliv ima g. Ljuba Davidović. Njegovo ime je po smrti Nikole Pašića

veliko. Čista zastava, brezdvomna avtoriteta, poštenje in častitljivost se sedaj pridružujejo preostavnikom KDK v borbi za parlamentarizem in demokracijo. To avtoriteto priznavajo tudi oni, s svobodno voljo izvoljeni radikali, ki so do sedaj bili vedno goreči partizani. Samo ime g. Ljube Davidovića onemogoča vse parole, ki jih je do sedaj uporabljal in ki bi jih mogla uporabljati reakcija v javnosti, da maskira svoje prave namene.

Združena demokracija, ki bi bila iz strankarskih ozirov interesirana, da v nadaljevanju ostrega frontalnega napada izzove neposredno končno razčiščenje in obnovo Narodne skupščine potom novih volitev, ima vendarle predvsem interes države pred očmi in se zaveda, da so na dnevnem redu ogromna državna vprašanja, ki nujno zahtevajo rešitve. Zato ne opušta stališča, ki ga je bila zavzela in je pripravljena z vsemi svojimi sposobnostmi in močmi sodelovati pri delu za koncentracijo nacionalnih sil, ki naj dajo državi vlado, ki bo mogla vsaj v glavnem popraviti, kar je zagrešil prošli režim.

To stališče združene demokracije je našlo odobravanje vseh, ki resno mislijo na ozdravljenje današnjih nevzdržnih razmer. Režimovci so mnogo govorili, da je muslimanski klub popolnoma na strani Velje Vukičevića, odnosno radikalov. To nikakor ni točno. Muslimani danes priznavajo, da so včeraj napravili svoj sklep na podlagi napačnih informacij, ki so jim bile dane in ki so deloma že danes demantirane. Akcija, da se razcepi demokratski klub, tudi ni uspela. Nasprotno, kaže se tudi na strani ministerjalcev vedno močnejša tendenca, da se ohrani edinstvo kluba.

Dogodke današnjega dne je star parlamentarec resumiral naslednje: »Danes je padel g. Vukičević: o volitvah ni govora, ostal je parlament. Vse drugo se bo razvijalo na temelju tega dejstva.«

Aca Stanojević priporoča gosp. Vukičeviću prostovoljen umik

Priprave pašičevcev, ki jih je v radikalskem klubu baje 48. — Sestanek gg. Stanojevića in Vukičevića

Beograd, 3. februarja. p. V vrstah pašičevcev vlada veliko nezadovoljstvo nad zadržanjem predsednika vlade Velje Vukičevića, ki svojega kluba o zadnjih političnih dogodkih niti ni obvestil, čeprav je dejanska kriza vlade že otvorjena. Demokratski klub se je tri dni posvetoval o svojem stališču napram vladi ter izglasoval nezaupnico vladi, mi pa pravijo pašičevci, ne moremo od predsednika vlade o tem zvedeti ničesar. Pašičevci zatrjujejo, da je v radikalskem klubu 48 poslancev, ki so odločno proti vladi in da bodo ob

prvi priliki glasovali za nezaupnico. Iščemo samo primerno obliko in način, kako bi to storili, da ne bi prišlo do razcepa radikalnega kluba.

V političnih krogih danes mnogo govore tudi o živahni akciji radikalnega prvaka Ace Stanojevića, ki je imel danes daljši sestanek z g. Veljo Vukičevićem. Baje mu je svetloval, naj se prostovoljno umakne, da ne bi radikali izgubili položaja iz rok in da ne bi vodstvo nadaljnjega razvoja političnih dogodkov prešlo na zedinjeno demokracijo.

Demokratski poslanci in davčni zakon

Burna debata v demokratskem klubu. — Večina zagovarja omogočenje sprejema davčnega zakona. — Za danes je sklicana važna seja vodstva Demokratske zajednice

Beograd, 3. februarja p. Dopoldne je imel v predsedništvu demokratskega kluba sejo eksekutivni odbor zedinjene demokracije. Sestanku so prisostvovali Ljuba Davidović, Svetozar Pribičević, Stjepan Radić, Joca Jovanović in kasneje tudi Nastas Petrović, ki so razpravljali o nadaljnji taktiki demokracije.

Ljuba Davidović se je danes popoldne sestal tudi z dr. Spahom, s katerim je konfiriral o seji vodstva Demokratske zajednice, ki je sklicana za jutri in na kateri pride do odločitve, kaj bo z Demokratsko zajednico sedaj po sklepih demokratskega kluba. Vodstvo zajednice tvori demokratski Ljuba Davidović, dr. Marinković, dr. Šumenković in Milan Grol ter muslimani dr. Spah dr. Hrasnica in Hadžikadić. Seja bo izredno važna, saj je Demokratska zajednica v najtežji krizi, ker je na eni strani izrekel demokratski klub nezaupnico vladi, muslimanski klub pa zaupnico.

Zelo interesantna je bila tudi današnja seja demokratskega kluba, ki je razpravljala o nadaljnjem zadržanju demokratskih poslancev v vprašanju davčnega zakona. Izrečene so bile zelo ostre kritike proti temu zakonu od mnogih uglednih poslancev, zlasti pa od dr. Voje Veljkovića, ki je zahteval, naj demokratski glasujejo proti

Podpis trgovinske pogodbe z Estonsko

Beograd, 3. febr. p. Estonski poslanik Strandman je posetil danes ob 11. dopoldne zunanega ministra dr. Marinkovića in podpisal s njim trgovinsko pogodbo in konvencijo o plovbi med našo državo in Estonsko.

Vsi grški komunistični poslanci v zaporih

Atene, 3. febr. g. Komunistični poslanec Kiriakopoulos je bil zaradi avtonomistične propagande v Makedoniji aretiran. Sedaj je vseh 10 komunističnih poslancev zbornice v zaporih.

Načrti g. Vukičevića

Dr. Kumanudi o nesprejeti demisiji demokratskih ministrov. — Okolica g. Vukičevića računa na definitivni razkol med demokracijo. — Vlada namerava odstopiti še le po sprejemu davčnega zakona

Beograd, 3. februarja, p. Vprašanje demisije demokratskih ministrov, ki ni bila sprejeta, je predmet živahnih komentarjev vseh političnih krogov. Predvsem se povdarja anomalija, da je demokratski klub izrekel vladi nezaupnico, da pa so člani demokratskega kluba še vedno člani te vlade. Resnica pa je, da na današnji seji Narodne skupščine demokratski ministri niso več sedeli na ministrskih klopih, temveč so bili v poslanskih klopih ali pa sploh niso prišli v zbornico. Dr. Kosta Kumanudi je izjavil danes v demokratskem klubu: »Nam je neprijetno, da naša ostavka ni bila sprejeta. Mi dejansko nismo več ministri, temveč vršimo samo še ministrske posle, dokler se nam ne imenujejo namestniki.«

Iz krogov okoli g. Velje Vukičevića

slikajo načrte g. Vukičevića tako-le: Čim bo sprejet davčni zakon, kar se bo zgodilo prve dni prihodnjega tedna, bo g. Vukičević podal ostavko vladi in s tem otvoril formalno krizo vlade. Nadeja se, da bo izšel iz krize kot gospodar položaja. Njegova okolica računa, da bo na ta način izforsirala razkol demokratskega kluba potom popolne ločitve dr. Marinkovića in njegovih prijateljev od skupine g. Davidovića.

Tekom današnjega dne je bil g. Vukičević zopet dvakrat na dvoru, kjer je poročal vladarju. Vlada in njeni prijatelji snubijo na vse strani in iščejo novih prijateljev, zlasti pa med demokratskimi poslanci, katerim obljubljajo vse mogoče, samo da bi ostali na strani sedanje vlade.

Ostra obsodba beograjske policije

Burna dopoldanska seja Narodne skupščine

Razprava o izgonu ge. Černjavske in obsodbi g. Jevdjevića. — Čudne izjave notranjega ministra. — Davidovičevi pristaši glasujejo z opozicijo. — Demokratski ministri ne sede več na ministrskih klopih

Beograd, 3. februarja, r. Vsa skrb Vukičevićeve vlade obstoji v sedanjem trenutku v tem, da v Narodni skupščini vsaj formalno obdrži večino. Zaradi tega je vladalo za današnjo sejo Narodne skupščine veliko zanimanje. Pokazalo se je ob tej priliki, da vlada ne more računati na parlament, ker je vsa današnja dopoldanska seja minula v silnem hrupu, tako da sploh ni prišlo do razprave o davčnem zakonu. Zaradi hrupnih prizorov je morala biti seja večkrat prekinjena, opoldne pa jo je moral predsednik predčasno zaključiti.

Sejo je otvoril predsednik nekoliko pred 10. uro. Splošno se je opazilo, da demokratski ministri ne sede več na ministrskih klopih. Ministri so na začudena vprašanja izjavljali, da se več ne smatrajo za ministre, temveč da samo vrše svoje posle, dokler se jim ne postavijo namestniki.

Po prečitaniu zapisnika zadnje seje je bil Narodni skupščini predložen predlog o priznanju nacionalnega dela padlemu pravnemu referentu skopljanske oblasti Velimirju Preliću, nato pa zakonski predlog o nezdružljivosti policija javnih beležnikov s poklicem advokata. Končno je bila predložena cela vrsta amandamajev k finančnemu zakonu. Nato je posl. dr. Srdjan Budisavljević imenu KDK predložil

resolucijo o aretaciji in policijski obsodbi Dobroslava Jevdjevića,

urednika novosadskega Vidovdana. (O tem smo že poročali včeraj. Op. ur.) Za svoj predlog je zahteval nujnost. Očrtal je historijat famoznega mitinga, ki ga je sklical del radikalne omladine v Beogradu proti Svetozarju Pribičeviću. Na mitingu je došlo do incidentov, zaradi katerih je beograjska policija obdružila in vstaknila v glavniški znanega nacionalnega delavca »Dobroslava Jevdjevića, čigar družina je bila v času vojne silno preganjana od avstrovskega oblasti in čigar oče je bil tedaj interniran kot talec.

Razburjeni radikali

Radikali so pričeli pri te ugotovitvah razbijati po klopih, tako da je bil predsednik prisiljen, poklicati jih k redu.

Poslanec Pavle Radić je zaklical predsedniku: »Odpravite policijo iz Narodne skupščine, da ne bo razbijala.« Posl. Sava Kosanović je pristavil: »Odrežite policiji, naj molči.«

Poslanec Večeslav Vilder: »Radikalna manjšina obstruira.«

Poslanec Pucelj: »Gosp. predsednik, opozorite ministra policije, da pomiri svoje ljudi.«

Poslanec dr. Budisavljević je omenil nadalje, da je bila sestra Dobroslava Jevdjevića v času vojne internirana.

Radikali so pri tem zpet pričeli silno razbijati po klopih. Posl. Sava Kosanović je zaklical poslancu Radku Parežaninu, ki je istotako razbijal po klopi: »Vi, gospod Parežanin, bi mogli vse to potrditi. Pozivam Vas k temu v imenu patrijotizma, saj ste prišli Vi v Narodno skupščino samo na račun patrijotizma svoje rodbine.«

Posl. dr. Budisavljević je nadalje naglašal, da je bil Jevdjević po krivem obdolžen. Ni resnica, da je imel kakšno orožje; imel ni niti palice. Kar se je zgodilo, je samo teror in partizanska represalija policije.

Prekinjena seja

Ko je poslanec Kosanović omenil telefonski razgovor notranjega ministra s policijo, mu je notranji minister Čeda Radović zakli-

cal: »Ne pripovedujte bajk, mladeniči!« Te besede so izzvale silen hrup med opozicijo. Več poslancev je pohitel proti notranjemu ministru, Stjepan Radić pa je prišel vzklikati: »Ven z njim!« Radikalni poslanci so se zavzeli za notranjega ministra in zdelo se je, da bo prišlo vsak hip do pretepa. Med silnim hrupom in razbijanjem je predsednik nato prekinil sejo.

Ko se je kmalu nato seja nadaljevala, je prišlo ponovno do velikega hrupa, dokler se ni minister Čeda Radović oprostil pri poslancu Kosanoviću, ki je nato nadaljeval svoj govor ter opozarjal na zlorabe policije.

Mi imamo tajno policijo?

K besedi se je oglasil minister Čeda Radović, ki je izjavil, da je bila gospa Černjavska izgnana na podlagi poročil tajne policije. Pri tem je došlo zopet do silnega hrupa in ugovorov. Glede Jevdjevića je minister izjavil, da ga je kaznovala policija v lastnem delokrogu.

Poslanec Svetozar Pribičević: »Ali morejo Srbičani, ki so se vedno borili za svobodo, kaj takega mirno sprejeti na znanje?«

Poslanec Radović: »Mi smo se borili za svobodo.«

Poslanec Pribičević: »Vi se niste borili, Vi ste star fuzionaš, Vi ste čestitali kraljici Dragi!«

Nato je dobil ponovno besedo posl. dr. Budisavljević, ki je naglašal, da je bilo postopanje policije nekorrektno, kakoršno je tudi postopanje notranjega ministra. Aretacija Jevdjevića se po nepotrebnem zavila v neko tajinstvenost.

Posl. dr. Kramer je opisal

slučaj gospe Černjavske

in naglašal, da je bila izgnana preko meje, čeprav ji mož leži na bolniški postelji. Policija je izgnala pošteno ženo, ki dela, da more preživeti svojega moža. Zahteval je, naj se sprejme nujnost predloga dr. Budisavljevića.

Govorila sta nato ponovno notranji minister Čeda Radović in poslanec Sava Kosanović, katerih govorov pa zaradi silnega hrupa ni bilo mogoče razumeti. Notranji minister je končno izjavil, da ne sprejme nujnosti, naker je predsednik odredil glasovanje. Vlada demokratski so glasovali z vlado. Davidovič s svojimi pristasi pa z opozicijo. Predsednik je pri tem ugotovil, da je predlog dr. Budisavljevića ostal v manjšini, proti čemer je opozicija viharno protestirala. Predsednik je hotel nato preiti na dnevni red, na razpravo o proračunu, hrup pa je bil tako silen, da predsednika sploh ni bilo slišati. Ko je končno uvidel, da ne more pomiriti poslancev, je zaključil sejo in prihodnjem napovedal za 4. uro popoldne z dnevnim redom: razprava zakona o neposrednih davkih.

Politična čajanka pri g. Marinkoviću

Beograd, 3. febr. p. Nocoj je v svojem stanovanju priredil dr. Voja Marinković politično čajanko, katere se je udeležilo veliko število demokratskih poslancev, ki so glasovali v svojem klubu za zaupnico v vladi, nadalje vsi demokratski ministri, dr. Korošec in nekoliko drugih vladnih politikov.

Poslanik Rakić pri zunanjem ministru

Beograd, 3. febr. p. Zunanji minister dr. Marinković je sprejel danes našega poslanika v Rimu, Milana Rakića, s katerim je imel daljšo konferenco.

Čsl. odlikovanje našega generala

Praga, 3. februar. h. Predsednik republike je odlikoval z redom Belega leva II. razreda za vojaške zasluge, generala Milivoja Joksimovića, načelnika oboroževalnega oddelka v vojnem ministrstvu v Beogradu.

Prvo poglavje davčnega zakona sprejeto

Popoldanska seja Narodne skupščine

Največji del davkov bodo morala nositi kmečka posestva. — Napačni računi o rentabilnosti

Beograd, 3. februarj. I. Ob 4. popoldne je Narodna skupščina nadaljevala podrobno razpravo o davčnem zakonu. Prvi je govoril socijalist

posl. Petejan,

ki je s statističnimi podatki v roki pričel Narodno skupščino, da je delavstvo v naši državi tako obdavčeno, kakor v nobeni drugi državi v Evropi. Lahko se reče, da delavstvo nosi najhujše posledice sedanje gospodarske krize. Opozoril je dalje na nečuvstvo obremenitev, ki jo pripravlja vlada za delavce, ki bodo s novim davkom ravno tako, nekateri pa še bolj prizadeti, kakor so bili z dohod. nimo.

Posl. Pavle Radič

je grajal predvsem namestnika fin. ministra, da ni predložil Narodni skupščini in davčnemu odboru nobenih statističnih podatkov, iz katerih bi se vsaj približno lahko razvidelo, koliko bo znašala obremenitev poedinšnih kategorij davčnih obveznikov po njegovem načrtu. Minister je samo priznal, da pričakuje po novem zakonu od zemljarine približno 570 milijonov dinarjev dohodkov,

od kučarine 200 milijonov, od pridobitne 320 milijonov, od rentine 30 milijonov, od družbenega davka 58 milijonov, in od uslužbenskega davka 170 milijonov dinarjev.

Kljub temu, da je zemljarna največji davek, pa je vlada v državnem proračunu določila od skupne vsote izdatkov samo 2 odst. v korist poljedelstva. Vlada je imela pred očmi predvsem interese državnega fiska. Zemljarna nam ne more uče, ona je najsigurnejša baza, udarimo nanjo, ta nam je najsigurnejši dohodek, vse ostalo pa je labilno in nam lahko podbaci — tako je reasumirala vladna večina, ki hoče z novim zakonom takorekoč konfiscirati kmetu njegovo zemljišče.

Končno je posl. Pavle Radič zopet predlagal, naj skupščina vrne zakonski predlog odboru z zahtevu, da ga preuredi v smislu predloženih in tekmo izraženih želja in predlogov.

Večina je ta predlog odklonila, nato pa sprejela prvo poglavje davčnega zakona, to je člene 1 do 8.

Radič in Pribečević o aktualnih problemih

Zakaj odklanja KDK novi davčni zakon. — Neenakosti pri zemljiškem davku naj se uzakonijo. — Napovedi novih volitev so prazne grožnje. — Napačni stališče gg. Marinkovića in Timotijevića

Beograd, 2. februarja. Mogoč sta gg. Stjepan Radič in Svetozar Pribečević sprejela novinarje, katerim sta dala važne izjave o političnem položaju.

Davčne neenakosti ostanejo

Stjepan Radič je obširno kritiziral od sedanjih vlade z lano hezemonistično tendencio predložen načrt novega davčnega zakona in v poljskih, zakaj KDK tega načrta ne more sprejeti. Namen vlade je očiten: preprosti hoče zakonodamim potom resnično iznačenje davčnih bremen. Sam namestnik finančnega ministra je priznal, da bi skupni donos po novem davčnem zakonu večji od donosa dosedanjih davkov. Če pa bi skupni efekt večji, potem ne more biti govora o znižanju davkov, kar bi moralo tvoriti temelj vsake davčne reforme sričo sedanje neznosne gospodarske krize.

Zemljarna bo skoraj povsod zvišana za 100%, na Hrvatskem celo za 150%. V tem tiči bistvo sedanje davčne zakonodaje. Češkoslovaška je postopala drugače: tam so ta davek z lanske davčne reformo znižali. Razen tega vsebuje predloženi davčni zakon še druge strašne hibe. Tako se bo zemljarna na Hrvatskem in drugje, kjer obstoje katastrofi, določevala na ta način, da se stari katastrski čisti dohodek pomnoži z gotovim številom v Srbiji bo ta katastrski čist dohodek in sploh davčno osnovo zemljorne določevala posebna komisija, v kateri bodo tudi zastopniki občinskega odbora. Logično je, da bo ta odbor v največji meri upošteval lokalne želje in intervencije posameznikov. V prečasnih kraljih bodo prizvi in intervencije izključene, ker se bo zemljarna določevala na podlagi katastrske knjige. Naš zakon bo na ta način direktno ukinil nove neenakosti. Doslej smo imeli različne zakone, sedaj pa bodo pod firmo enega in istega zakona omogočene največje pristranosti.

V jubilejnem letu ne more biti krvavih volitev

Na vrašanje, kaj misli o volitvah, je Stj. Radič odgovoril: »Mi imamo sedaj najhujšo parlamentarno skupino, ožroma najhujšo parlamentarno zvezo. Nas je 140 imamo enotno parlamentarno eksekutivo. Naša unija je poziva vse ostale parlamentarne skupine k sodelovanju. kajti mi smo za koncentracijo. Mi želimo samo to, da bodi ograde koncentracije zedinjena demokracija in ne reakcija. Svetozar Pribečević je k tem izjavam pristavil: »Ako bi se vrašanje volitev vzelo s strankinega stališča, potem bi mi morali biti za volitve jasno je, da se vladni pristaji v prečasnih kraljih sploh ne bi mogli pojaviti s kandidiranimi listami, ker bi mi povsod nastopili enotno. Tudi v Srbiji bi se pokazalo, da je Ljuba Davidović človek iz naroda in predstavnik narodne politike in da so oni, ki bi se od nje odcepili, politično nemogoči. Ako hočejo vo-

Pri razpravi o drugem poglavju davčnega zakona je branil stališče večine poslancev Čubrović. Za njim je govoril

posl. Josip Predavec,

ki je naglašal, da ima predloženi davčni zakon izrazito protikmečki značaj. Tak zakon bi ne mogel biti predložen niti v najbolj industrijski državi na svetu. Minister je sam priznal, da pričakuje od zemljarine 570 milijonov dohodkov, kar pomeni 48 odstotkov vseh neposrednih davkov, dočim vlada vrača kmetijstvu v proračunu ministrstva za kmetijstvo le 1.85 odst. celokupnega državnega proračuna. Čudi se ministru za kmetijstvo, da ni prisostvoval sejam davčnega odbora in da ni ščitil in zagovarjal interese kmetijstva in seljakov ter je dopustil, da je vlada prevahila pretežna bremena novega davčnega zakona na ramena kmetovalcev.

Ze iz napovedi je razvidno, da bo zemljarna najjačji državni dohodek. To pomeni, da bodo kmetije po novem zakonu najhujše obdavčeni. Nato je opozoril posl. Pavle Radič na ugotovitev posl. Demotrovića, da bi znašala vrednost zemljišča, ki donasa v smislu novega zakona v Vojvodini in Sremu 680 Din na ha, na podlagi 2 % rentabilnosti 33.000 Din. vsi pa vemo, da je to nemogoče. Nato je govornik kritiziral stopnje dopolnilnega davka, ki so tako komplicirane, da davčni obvezniki ne bodo mogli kontrolirati davčnih uradov. Vlada ni upoštevala, da tvori tri četrtine naše države poljedelstvo. Predloženi davčni zakon ne upošteva osebnega dela in truda kmetovalcev.

Nato je poslanec Predavec navedel, kako je švicarska vlada zadnjih 30 let preiskovala in zasledovala rentabilnost kmečkih gospodarstev ter ustanovila v to svrhu poseben zavod. Na podlagi preiskav tega zavoda so ugotovili, da znaša rentabilnost kmetijstva v Švici, ki je morda najbolj napredna na svetu povprečno 0.5 do 3.6%. Spričo našega zanemarjenega in zaostalega gospodarstva pa se lahko reče, da je pri nas 99% pasivnih malih gospodarstev, govornik je prepričan, da bosta malomarnost in brezbriznost naše vlade prej ali slej dovedli do katastrofe našega kmetijstva.

S tem je bila nocojšnja seja Narodne skupščine zaključena in prihodnja napovedana za jutri ob 9. dopoldne, ko se bo nadaljevala proračunska debata

Stališče g. Marinkovića

Stjepan Radič je zamišljeno dodal: »Da, da s krvavimi volitvami.« Nato je Radič nadaljeval: »Gospod Marinković ne hodi za Vukičevićem; jaz tega ne verujem, čeprav bi mi dr. Marinković sam to dejal. Pozitivno tudi vem, da g. Vukičević ne bo vodil volitev in naj še tako oblastno govori, da bo imel volilni mandat.« Svetozar Pribečević: »Mislim, da je treba ugotoviti tudi naslednje: Gg. Marinković in Timotijević sta v demokratskem klubu izjavila, da ne moreta biti za demokratsko ujedinjenje. Češ da sem imel take govore, da jih je sovražno inozemstvo izkoristilo proti naši državi. To pomeni z drugimi besedami, da naj bo v naši državi prepovedana vsaka javna kritika in diskusija, ki nima drugega namena, kakor da zahteva od vlade, naj postopa pravično in s svojim dobri vladanjem onemogoča ostro kritiko.«

Nato je Svetozar Pribečević navajal primere, kako zof Bethlen na Madžarskem, režim Cankova na Bolgarskem in Mussolini v Italiji teptalo javno kritiko. »Z drugimi besedami — je nadaljeval Pribečević — reakcionarjem ne da je popolna svoboda, da lahko delajo kakor hočejo. Dobro se spominjam, kako je ravno dr. Marinković izkoristil polaj golega človeka v Narodni skupščini. Demokratski stranki lani ni preostalo drugega, kakor da je protestirala proti divjaškemu režimu Bože Maksimovića na ta način, da je pripeljala v Narodno skupščino popolnoma golega in do krvi pretepenega človeka. Dr. Voja Marinković tedaj kot član te stranke nikjer ni protestiral proti pojavu golega človeka v skupščini, čeprav je inozemstvo to stvar izkoristilo proti naši državi. Ista dva demokratska poslanca (gg. Marinković in Timotijević) sta tudi slikala našo koalicio kot prečasnko fronto, čeprav je ta koalicio ponudila združitev z demokratski iz Srbije ter predlagala skupne vodje Srbijanca Ljuba Davidovića. To je najboljši demant za one, ki namadajo prečasnko fronto. In ko je včeraj KDK zvedela za resolucijo demokratske stranke, je priredila Ljubi Davidoviću viharne ovacije.«

Spor med vlado in Titulescom?

Bukarešta, 3. februarja g. »Adeverul« prinaša danes vest, ki je izzvala v tukajšnjih političnih krogih veliko senzacijo. List zatrjuje, da je prišlo med vlado in zunanji ministrom Titulescom do nesporazumnih zaradi demarše Male antante. List zatrjuje dalje, da je vlada vztrajala na tem, naj bi Rumunija izročila noto, ki bi se glasila enako kot jugoslovenska in češkoslovaška. Min. svet je bil v sredo zelo presenečen, ko je prejel vest, da je dal Titulescu izročiti drugačno noto kot Jugoslavi in Češkoslovaška. V vladnih krogih se boje, da bo ta politična akcija Titulesca povzročila težave med Rumunijo in Francijo. Oficijelnega potrdila te vesti še ni.

Bukarešta, 3. febr. g. Na današnji seji min. sveta je sporočil zastopnik zunanega ministra Duca, da ga je zunanji minister Titulescu obvestil iz Pariza, da je zelo zadovoljen z uspehi svojih razgovorov v Rimu in Parizu.

Briandov odgovor Nemčiji

Na prvi veliki govor dr. Stresemanna po končani bolezni je zdaj odgovoril francoski zunanji minister Aristide Briand z besedami, polnimi govorniških lepot, ki pa so bile tudi take vrste, da so izzvale enodušno in vzhičeno odobravanje celotne luksemburške palače. Zopet enkrat se je izkazalo, da uživa Briand zaupanje francoskega naroda. da njegovo politiko odobrava parlament, prav posebej pa senat, kjer komunisti nimajo besede, socialisti malo in skrajna šovinistična desnica še manj.

Dr. Stresemann je govoril jasno. Izrazil je nemško prepričanje, da je varnost Francije zagotovljena vsled razorožitve Nemčije in vsled jamstva, ki ga je v Locarnu dala Anglija. Zato smatra Stresemann, da se mora Francija s to garancijo popolnoma zadovoljiti in vrniti Nemčiji zasedeno Porenje še pred letom 1935., ko bodo morale francoske čete oditi domov v smislu določb versajske mirovne pogodbe. To mora Francija čim prej storiti, če hoče doseči resnično prijateljstvo in spravo z Nemčijo.

Ni manj jasno ni govoril Briand. Kakor je Stresemann razložil stališče večine Nemcev, je Briand formuliral stališče velike večine francoskega naroda. Pravilo je omenil, da gledajo Nemci v Locarno vse kaj več kot Francozi. Povdaril je, da stoji locarnska pogodba v okviru versajskega mira. Kar so Nemci v Locarnu priznali, to so že prej podpisali v Versaju. V resnici pa je Locarno še ožji od Versaja. Nemci so v Locarnu garantirali samo mir napram Franciji, niso pa hoteli jamčiti tudi nedotakljivosti poljske in češke meje. Sicer je Stresemann večkrat izjavil, da Nemčija teh meja ne bo skušala z orožjem predstavljati. Toda pri številnih priložnostih je izrazil on in drugi nemški politiki željo po mirni korekturi teh mej v prilog Nemčije. Nemci prav nič ne taje, da želijo odcepiti del Poljske in tudi Češkoslovaške. Vrh tega imajo tajno pogodbo z Rusijo.

Francija pa se nikakor ne more zadovoljiti s polovičarstvom. Njej ne zadostuje garancija lastne meje, četudi stoji pod dotičnim dokumentom podpis Anglije (in Italije). Prvič ve, da je bilo marsikaj podpisane, kar se pozneje ni držalo. Drugič pa v nobenem slučaju ne more zapustiti večjih vzhodnih zaveznic, če količkar misli na lastne interese, na lastno varnost. Francija ne more dopustiti poraza Poljske in Češkoslovaške, če noče, da se jutri obrne ojačana Nemčija proti njej sami. Ravno tako ne more pustiti Italije, da se razširi na rovaš Jugoslavije. To so temelji, to je naravna podlaga francoske zunanje politike napram srednji Evropi.

Briand je te misli Nemčiji zdaj zopet enkrat na svoj način povedal. Želeli bi bilo, da ga v Nemčiji razumejo, ker od te politike Francija ne sme odstopiti, najs v njej vlada ta ali oni režim. Če bo bodoča nemška vlada (o sedanji tega ni upati) razumela in upoštevala to iskreno, a nepremakljivo francosko stališče, ne bo težka pot do sporazuma glavnih dveh sil v srednji in zapadni kontinentalni Evropi. Tedaj bo tudi mir Evrope stal na solidnejši podlagi kot danes.

Berlin, 3. febr. s. Včerajšnji Briandov govor vzbuja povsod splošno zanimanje. V uradnih krogih zaenkrat nočejo izreči komentarja, ker se razna časopisna poročila o tem govoru ne ujemajo. V političnih krogih so posebno zadovoljni z Briandovo izjavo, da je pripravljen pričeti pogajanja. Posebno pomembna je tudi izjava, da je vprašanje zasedbe Porenja trgovskega značaja. Kakor se tukaj presoja, rešujejo v Franciji to vprašanje z vidika, da je treba za uslugo prejeti protiuslugo. Iz Briandovih izjavanj je skoraj jasno, da bo francoska vlada razpravljala o vprašanju zasedbe Porenja šele po volitvah. Domneva se, da bo takrat zopet obveljal francoski predlog, ki je svojočasno propadel zaradi nenadnega zboljšanja francoskih financ. Ta predlog je predvideval delno mobilizacijo nemške industrije in železniških obilicij. Ugotoviti je treba posebej, da v berlinskih političnih krogih v reparacijskem vprašanju niso tako optimistični, kakor je izjavjal Briand v svojem govoru.

London, 3. febr. (be.) »Times« izražajo v uvodniku obžalovanje, da ni v Briandovem govoru nikakih znakov, ki bi kazali na bistveno spremembo v porenjski politiki.

Pripravljali se je nov albanski atentat

Na Dunaju so aretirali nekega Albanca, ki je hotel baje po nalogu Ahmeda bega Zogu umoriti bivšega albanskega ministra predsednika bega Prištino

Dunaj, 3. februarja s. »Korrespondenz Herzog« poroča, da je policija 1. t. m. aretirala 33letnega Ibrahima Lico iz Gruje v Albaniji, ki je dan prej dopotoval na Dunaj. Lica je prispel z nalogom, da bi umoril že več mesecev tukaj bivačega bivšega albanskega min. predsednika Hasana bega Prištino. Aretiram je priznal, da je bil najprej policijski stražnik, pozneje pa občinski predstojnik v Prezi. Izjavil je, da so ga za delanje pregovorili albanski min. predsednik Ahmed beg Zogu, dalje Gani beg Krležu, brat v pragi umorjenega Cene-bega in bivši tajnik Ricciottija Garibakdija Tocci. Pred-

sednik Ahmed Zogu mu je rekel, da je Hasan Priština izdajalec in sovražnik Albanije in da je dal umoriti praškega konzula Ceno bega. Pristavil je, da bi bilo patrijotično ustreliti Prištino. Ahmed Zogu mu je zagotovil, da ne bo kaznovan in da mu bo na razpolago, ako bi bil aretirani.

Lica je prispel 31. januarja na Dunaj in se je nastanil v nekem hotelu v Wiednu. Še istega dne je opetovano pojavil v kavarni, kamor zahajalo Hasan beg Priština in drugi Albanci. Ker je vzbudil sum, so Prištino pravočasno posvarili, Lico pa aretirali.

Poincaréjev finančni optimizem

Včeraj je nadaljeval min. predsednik Poincaré v poslanski zbornici svoj finančni ekspozé

Pariz, 3. februarja sb. Min. predsednik Poincaré je dopoldne nadaljeval v zbornici svoj finančno-politični ekspozé. Predvsem se je zahvalil zbornici za sodelovanje pri sanaciji in izražal v prvi vrsti priznanje socializmom, ki niso nikdar preokarčili me stvarne opozicije in nikdar skušali sistematično podirati sanacijo. Poincaré je priznal, da je treba istočasno s tem ugodnim uspehom beležiti tudi gotovo gospodarsko krizo. Gre pa za krizo zboljšanja, ki je bila neizogibna in ki ni zavzela onih dimenzij, ki se jih je bilo bati.

Min. predsednik je nato obravnaval problem stabilizacije. Izjavil je, da so na razpolago trije različni osnutki, in sicer 1. stabilizacija po kursu 150 frankov za funt, 2. stabilizacija po sedanjem kursu in 3. naj-

prej revalorizacija in nato šele stabilizacija. Vse te rešitve imajo dobre in slabe strani. Stabilizacija po kursu 150 frankov za funt bi bila enaka prostovoljnemu bankrotu, dočim bi bilo popolno ali delno revalorizacijo franka mogoče izvesti šele v gotovem številu let. Toda tudi stabilizacija po sedanjem kursu odkriva številne težke probleme. Predvsem zahteva takta stabilizacija, da se proračunski izdatki, predvsem plače in pokojnine srednjega uradništva, spravijo na koeficient 5. Za tako rešitev bi se moral Poincaré odločiti šele tedaj, če bi mogel reči, da ta rešitev sicer ni najboljša, a je vsaj najmanj slaba.

V političnih krogih računajo, da bo dobila vlada pri glasovanju močno večino.

Skandal v angleški diplomaciji

Senzacionalna preiskava proti visokim uradnikom Foreign Officea, ki so obtoženi spekulacij v škodo Francije

London, 3. februarja (d-be.) Tukaj vzbuja veliko senzacijo razprava proti raznim visokim uradnikom zun. urada, ki so si prisvojili večje vsote denarja. Obtožbo je dvignil bančni zavod Ironmonger & Co. proti neki gospod Dyne zaradi plačila 39.000 funtov, ki izvirajo iz dogovor za časa spekulacij s francoskim frankom. Dynejeva je bila prej nameščena v Foreign Officeju kot tajnica ministerjalnega tajnika Gregoryja. Obtoženka ugovarja, da je izvajala malverzacije le deloma na svoj račun, deloma pa za Gregoryja, s katerim je pozneje delila tudi dobiček.

Tudi dva druga uradnika zunanega urada Maxey in O'Malley sta od časa do časa trgovala z njo. Ko je min. predsednik Baldwin zvedel za te denarne spekulacije v škodo Francije, je takoj proti prizadetim uradnikom uvedel preiskavo. Imenovana je bila posebna komisija, ki je razkrila med drugim tudi to, da je bil vplivni Gregory

zapleten tudi v afero ponarejenega Zinovjevovega pisma. Ponarejeno pismo je šlo neposredno pred volitvami, ki so prinesle Macdonaldov padec, preko njegovega oddelka. Gregory je Macdonaldov jamčil, da je pismo pristno in je tudi sam sestavil protestno noto za Rusijo in jo odposlal, ne da bi bil počakal Macdonaldovih navodil. Kljub temu Macdonald stvari takrat ni razkril.

V zvezi s tem je zanimivo, da je prvi tajnik min. predsednika sir R. Waterhouse zapustil državno službo in se posvetil trgovstvu. Waterhouse je že dalj časa imel visok položaj v kabinetni pisarni min. predsednika. Za enkrat ni mogoče reči, ali je njegov izstop v zvezi z afero v Foreign Officeju.

London, 3. februarja (be.) Preiskovalna komisija, ki se bavi s spekulacijami nekaterih uradnikov zun. ministrstva s francoskim frankom, je pričela razpravo pri zaprtih vratih.

Komunistična propaganda v Rumuniji

Bukarešta, 3. febr. s. Danes ponoči je policija aretirala številne že dalje časa opazovane člane neke komunistične agenture. Aretiranci so večinoma dijaki. Med njimi se nahaja tudi dijakinja Marija Sofran, v čije stanovanju so pri hišni preiskavi našli manifeste na rumunsko delavstvo. Razen nje je aretirani tudi svak anarhista Maksa Goldsteina, ki je svojočasno vrgel bombo v rumunski senat.

Bukarešta, 3. febr. g. Razprava proti komunistu Borisu Stefanovu se je danes nadaljevala. Razprava bo trajala še več dni.

Veličasten pogreb maršala Haiga

London, 3. febr. (lo.) Pot, po kateri se je pomikal pogrebni sprevod lorda Haiga je bila zasedena od cerkve Saint Columbus do westminsterske opatije od članov angleške legije bivših bojevnikov. Na obeh straneh poti je stala velika množica občinstva. Po privatni službi božji je krenil sprevod v opatijo Na čelu sprevoda je korakal Haigov stari polk sulicarjev, na kar so sledili huzarji, druge vojaške edince ter oddelki belgijske in francoske armade. Krsta je ležala na topovskem podstavku in je bila pokrita z državnim zastavo. Za krsto so sledili nosilci odlikovanj pokojnika, zastopniki kraljeve družine med njimi trije principi. Za njimi je sledila pokojnikova družina in drugi pogrebci, med katerimi so bili zastopniki tujih držav. Italijanskega kralja je zastopal italijanski odpravnik poslov. Sprevod je bil dolg nad eno miljo.

Venizelos potuje v Pariz in London

Atene, 3. febr. g. Bivši ministrski predsednik Venizelos bo odšel v prihodnjih dneh preko Benetk v Pariz in London. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da potuje Venizelos v zapadno Evropo v posebni tajni misiji, ki je ni mogoče točneje še označiti.

Dr. Stresemann gre na dopust na francosko Rivijero

Berlin, 3. febr. (be.) Časopisi poročajo, da se odpelje v ponedeljek zunanji minister dr. Stresemann najbrže v Cannes, kjer bo ostal do marčnega zasedanja Društva narodov.

Volilne parole poljske desnice

Varšava, 3. febr. g. Bivši poslanec Korfanty je izdal volilni proglas v nemškem jeziku, kjer agitira za separatistične ideje in imenuje Gornjo Šlezijo poljsko Alzacijo. Manifest je zaključil z napovedjo, da je avtonomija Gornje Šlezije ogrožena, če bi vladne stranke zmagale pri volitvah.

Zagonetna tatvina

Praga, 3. febr. g. Praško poslanstvo neke velesile je priredilo družaben ples, na katerem je bil neki aristokratski ukraden dragocen diamanтни diadem. Poslanik je izjavil, da je pripravil škodo poravnati, češar pa okradena oseba ni hotela sprejeti. Najbrže bo ostalo tajno, ali si je dragocnost prisvojil kdo izmed gostov ali kdo izmed 20 služabnikov, ki so jih za to prilično posebej najeli.

Velik požar

Fallriver (Massachusetts), 3. febr. g. Tukaj je izbruhnil ogromen požar, ki je grozil, da bo uničil vse mesto. Ogenj je izbruhnil ob 11. zvečer v neki predmestni. Dosedaj sta pogoreli 2 predmestni poslopja, neki hotel, dve gledališči in sodno poslopje. Škoda znaša 30 milijonov dolarjev. Gasilci so le s težavo omejili požar. Med prebivalstvom je vladala nepopisna panika. Človeških žrtev ni bilo. Red vzdržuje vojaštvo.

Poljski igralci stopijo v politično areno

Varšava, 3. febr. d. Tukajšnji igralci so sklenili, da bodo kandidirali in so skupno s trgovci in podčastniki vložili pri krajni volilni komisiji »listo nadstrankarskih prbivalcev Varšave«. Kot nosilci liste so predvideni neki naredniki, dalje neki operni pevec in mladostni ljubimec poljskega narodnega gledališča.

Francoski demanti

Paris, 3. febr. g. Zunanje ministrstvo objavlja noto, v kateri damantira poročilo rimskega lista »Giornale d'Italia«, da se je med Francijo in Jugoslavijo sklenila mornariška pogodba.

Demonstrativen sprejem angleške komisije v Indiji

Bombay, 3. febr. sb. Sir John Simon in drugi člani parlamentarne preiskovalne komisije za indijsko ustavo, so prišli na poti iz Delhija semkaj. 350 bele obloženih nacionalistov je skušalo pri tej priliki priti v pristanišče, kar pa je policija preprečila. Demonstrantje so nosili črne zastave in napisje: »Doli z angleškim imperijalizmom! Več trgovin in šol je bilo 24 ur zaprtih.

Sporazum glede transilvanskih oantov

Bukarešta, 3. febr. g. »Adeverul« poroča, da je prišlo v razpravah o sedmograških optantih med rumunskimi in madžarskimi zastopniki do sporazuma. Te dni bo posebna komisija strokovnjakov odpotovala v Pariz, da prične pogajanja z zunanjim ministrom Titulescom.

Nastop novega nemškega poslanika v Bukarešti

Bukarešta, 3. februarja g. Nemški poslanik Mutius je danes izročil regentskemu svetu svoja poverljiva pisma.

Naši kraji in ljudje

Spiritizem in cerkvena veda

Maribor, 3. februarja

O spiritizmu hodi predavati v Mariboru ljubljanski profesor bogoslovja g. Ehrlich. Dandanes je to zanimiva snov; saj čitamo dan na dan o pojavih, ki si jih ne znamo razlagati z dosedanjimi metodami in ki jih spiritisti tolmačijo z direktnim poseganjem duhov v ta naš svet.

V lepem uvodu dokazuje g. predavatelj, da je spiritizem star kakor človeštvo, da se nahaja pri divjih narodih kakor pri kulturnih, da spadajo semkaj številni obsedeni svetega pisma, pa tudi čarovnice. (Tu, žal, pozabi omeniti, da bi bila takrat vse-mogočna cerkev lahko z eno samo besedo rešila tisoče teh nedolžnih žrtev.) Posebno zanimive so mnoge slike z modernih spiritističnih seans, poskusi z E. Vo Carrière, slučajni teleplastiki itd. Zabavna je ugotovitev, da spiritizem zapuša svojo prvotno pobožno smer in da moderni duhovni v seansah sumljivo govorijo proti cerkvi.

Kar se tiče tolmačenja teh pojavov, je stališče moderne vede (izvzeti so zavarovanci, kakor Schrenk-Notzing) drugačno, kakor stališče cerkvenih krogov. Moderna veda (primerjaj informativno knjigo: A. Bazala, Tajanstvene pojave, Zagreb, 1924!) je tu zelo skeptična. Najprej bo skušala dognati realnost ali fiktivnost teh pojavov; saj so po veliki večini namerne ali nezvestne prevare. Kjer jih pa mora priznati, tam skuša izhajati z naravnimi zakoni, dobro vedo, da je v duševnem svetu še mnogo neodkritega in da se neznane duševne sile lahko potencirajo pod ugodnimi pogoji do neverjetnosti, odklanja pa vsako tolmačenje s hipotetičnimi duhovi, ki jih morajo tisti, ki jih trdi, šele dokazati.

Stališče cerkvene vede je kakor drugod, tako tudi v tem ipak kočljivem vprašanju že v naprej determinirano. Ker pripoveduje sveto pismo o duhovih, dobrih in zlih, ki nemoteno občejuje s človekom, in o vsakovrstnih čudežih, je spiritizem cerkvi prav za prav dobrodošel sobojevnik proti materialističnemu naziranju. Da pa varuje cerkev viden znanstvenosti, dopušča veliki dozdno čim višji procent prevar, zato pa se s tem večjo emfazjo oklepa onega nepojasnjenega ostanke, zatirajoč z vso resno možnost pravega spiritizma, to je direktnega občejevanja z duhovi onega sveta, ne toliko z dušami umrlih, zato pozna sv. pismo le en primer: rotilka mrtvih pokliče dušo umrlega Samuela, pač pa z zlimi duhovi, ki hodijo po svetu v pogubo duš in katere naj svetli nadanec Mihael z božjo pomočjo v pekel pahne. Amen.

Gasilski veteran Anton Stopar
v Novem mestu, kjer mu je sreški poglavar g. Kaki pretekli tork na bolniški postelji izročil zlato medaljo za 50letno požarnovalno udejstvovanje v novomeškem gasilskem društvu.

Monumentalni vefilim

iz temnega srednjega veka, za časa vladanja zloglasnih Borgijcev v večnem Rimu

DON JUAN

v glavni vlogi ljubimec ženskega sveta

John Barrymore

Oba dela v enem sporedu

ELITNI KINO MATICA

Glej oglas na 6. strani.

Misteriozna najdba ženskega trupla na železniški progi

Orožniška patrulja iz Zagorja je našla včeraj na progi med Savo in Zagorjem popolnoma razmesarjeno golo žensko truplo. — Sodna komisija razjasnjuje zagonetno smrt in identiteto neznanke. — Nesreča ali tajinstven zločin?

Litija, 3. februarja

Danes dopoldne se je razširila po našem trgu in okolici razburljiva vest, da so zagorski orožniki našli na progi med Savo in Zagorjem mrtvo žensko. Njene identitete kljub takojšnjim poizvedovanjem niso mogli ugotoviti. Vest je potrdil prihod orožniškega kurirja iz Zagorja, ki je prišel javiti orožniškemu poveljniku litjskega voda podporočniku Popovcu, da leži blizu Mošenika, nedaleč od Roterjeve žage

na koščke razrezano golo žensko truplo.

Orožniška patrulja iz Zagorja se je jutraj podala na svoj običajni službeni pohod ter med potjo izvedela za misteriozno najdbo. Takoj se je podala na lice mesta, čeprav se je dogodek izvršil že v službenem območju litjske stanice. Eden izmed obeh patruljujočih orožnikov je pihel v Litijo, drugi pa je ostal kot straža na kraju strašne najdbe, kjer so se zbirali ljudje iz bližnje okolice.

Da se zagonetna zadeva preišče do vseh podrobnosti, je odšla iz Litije preiskovalna komisija s sodnikom Trojtom na čelu, a za asistenco sta bila odposlana dva litjska orožnika pod vodstvom narednika Novčana.

Preiskovalna komisija je raziskovala nenavadno zamotano zadevo

ves dan. V interesu preiskave pa se zaenkrat čuvajo pred javnostjo pojasnila in ugotovitve podrobnosti, dokler ne bodo pribavljene podatki zadostovalni za nadaljnjo sodno postopanje. Kolikor pa doznavamo glede identitete ponesrečenke, gre za 40 let staro ženo železniškega čuvaja iz čuvajnice 585 Ano Novakovo, ki se je šele pred dobrimi

14 dnevi priselila s svojim možem iz Brezice v omenjeno čuvajnico.

O misteriozni zadevi se med ljudstvom širijo najrazličnejše govorice. Po mnenju železniških uslužbencev se je morala katastrofa izvršiti v današnjih jutranjih urah, ko se na progi med Savo in Zagorjem križa večje število jutranjih vlakov. Kateri vlak je razmesaril svojo žrtev, se zaradi zamešanih krvavih sledov ne da točno ugotoviti. Med Savčani pa se komentira razburljivi dogodek tako-le:

Nesreča ali zločin?

V nedeljo je v neki savski gostilni popivala večja družba, ki je končno zvečer precej vinjena zapustila gostilno in krenila po progi v smeri proti Zagorju. Savčani domnevali, da je tudi Ana Novakova bila v tej družbi in da je ravno njo dohitela nesreča. Na osnovi vseh teh govoric raziskuje komisija na lice mesta vse možnosti, ki bi utegnile pojasniti zamotano zadevo. Sodni zapisnikar Pečnik je skiciral točen načrt okolice in kraj nesreče. Bolj in bolj prihaja komisija do zaključkov, da gre v vsej zadevi za zločin s precej zakritim ozadjem in da je torej nasprotna domneva, da bi se bila zgodila zgolj navadna železniška nesreča, skoraj izključena. Vsekakor ta tajinstvenost, s katero postopa preiskovalna komisija, ki ne izda nobenih dosedanjih ugotovitev, spravlja dogodek v še strašnejšo luč in upravičuje najrazličnejše domneve. Sicer pa preiskovalni organi smatrajo, da bo uspelo še tekom noči in jutri dopoldne ugotoviti vse podrobnosti, predvsem tudi identiteto vseh udeležnikov ki so zamotani v misteriozno tragedijo.

Razkritje ogromne tatvine rib na Dolenjskem

Neprecenljiva škoda brezvestnega početja ribjih tatov ob zgor-nji Krki

Kočevje, 3. februarja

Splošno je znano že skozi leta, da si lastijo okoličani gornjega dela reke Krke posebne ribarske pravice, ki niso nikakor v skladu s privatno lastnino posestnika ribolova, še manj seveda z ribarskim zakonom, ki štiti posestnikom last in v prvi vrsti seveda čuva ribarstvo in ribogojstvo, dandanes izredno važno gospodarsko panogo. Tega so bile krive tudi oblasti, ki so se le prav malo brigale kaj se godi tam doli ob Krki. Vseeno je bilo, kd lovi, ali ima dovoljenje ali ne, ali lovi s trkom, z mrežo, ali bode ribe ali pa jih celo mori z dinamitom. Tudi se ni brigal nihče, kljub strogim predpisom ribarskega zakona, kdaj da so ribe ulovljene. Če so koga zasačili slučajno, so ga kaznovali prav malo, kar je ribje tatove še bolj ojačalo.

Sedanja zakupnika omenjenega ribolova, sta pri prevzemu pred dvema letoma napela malo bolj močno ribiške vrvice in prvotno dosegla toliko, da niso javno delali škode razni nepoklicani elementi. Toda ti so podesetorili lovljenje in pobiranje rib na skrivnem. Kljub precejšnjim stroškom in nagradam nista mogla zakupnika vzpostaviti reda v svojem ribarstvu. Tu pa tam so vlovili kakega krivca, ali pravih pičev dolgo niso mogli dobiti v past. Precejšnjo škodo je delal celo neki ribiški paznik, kateremu so prišli lanske leto na sled, da lovi skrivoma ribe ter jih prodaja raznim nepoštenim odjemalcem. Glavne krivce pa so izsledili letos, predzadnji petek.

Zasledovanje in izsleditev tatov

Zakupnika ribolova sta bila dalje časa mnenja, da ukradene ribe nosijo tatovi v Ljubljano. Ker je ostalo zasledovanje v tej smeri brezuspešno, sta ga obrnila v drugo smer, proti Kočevju. Opozorila sta ljubljansko policijo, kateri je uspelo to, kar dolgo ni zmoglo orožništvo ob Krki, kljub temu, da so se nahajali t tovi v neposredni bližini in kradli ribe ter ukrade-

ne zaloge prodajali kar na debelo.

Policija je posvetila posebno pozornost petkom, dnevom rib. In prav petek, najbolj srečen drugače za ribje tatove, je postal toplot tudi za njih usodepolni.

Ljubljanska detektiva sta zapila dne 20. januarja v Grosuplje, ali brez uspeha. Ko pa je vlak privozil v Dobropolje, kjer navadno vstopajo Zušemberčani, nameneni proti Kočevju, sta takoj zapazila mladeniča, ki je vstopil v vlak s precej obilnim in nekoliko zmnoženim oprtnikom. Naprosila sta sprevodnika naj slučajno otipa nahrbtnik in sporoči, kaj da nosi mladenič. Leta jima je sporočil, da je v oprtniku nekaj meškega, mokrega. Sedaj sta bila detektiva že na jasnem, a hotela sta priti tatvini do kraja.

Ko je dospel vlak v Kočevje, se je močakar z nahrbtnikom nekoliko zadrževal, ker sta šla pred njim dva orožnika, katerih ni želel srečati: ni pa najmanj sumil, kdo mu sledi. V mestu jo je zavlil v neko večjo prodajalno, kamor sta mu detektiva sledila in tatu zasačila baš v trenutku, ko so tehtali ukradeno blago, okoli 20 kg postavi. Detektiva pa se še nista hotela izdati.

Aretacija

Trgovčevim uslužbencem ni bilo nič po volji, ko sta jo detektiva kar brez dovoljenja mahnila skozi prodajalno v skladišče k prevzemanju rib. Tudi trgovcu V. P. ni bilo po volji, ko sta usiljena tujca ribiča spraševala, kako da ribe lovi, ko ima tako lep uspeh itd. in jih je prijazno, a prav razumljivo zavrnil, da naj ne bosta smešna, kaj da jih to briga itd. Sedaj sta detektiva smatrala pravi trenutek za aretacijo, katere sta se tat in kupec rib tako prestrašila, da je obema zastala sapa.

Prvi detektiv je tatu odvzel k orožnikom, drugi pa je zasliševal kupca. Leta je izpovedal, da je on samo parkrat kupil ukradene ribe in jih plačal po 20 Din za kilogram. Pač pa, da aretirani Anton Blat-

nik in še nekateri drugi od Krke, posebno neki mladenič z veliko brazgotino na vratu, redno vsak petek prinašajo cele množice postvri, ki jih kupujejo po hotelih in gostilnah, največ pa jih prodasta pri raznih strankah, od hiše do hiše. A kakor se je ugotovilo je ta trgovec pošiljal postvri celo v Trst, kg po 50 Din.

Izpoved aretiranca in hišna preiskava

Blatnik je prvotno vse tajil, niti svojega pajdaša z brazgotino na licu ni hotel poznati. Navedel je celo napačno bivaljšče, rekoč, da je doma iz Velikih Blok, kar mu pa seveda ni nič pomagalo, ker so orožniki takoj naslednji dan dognali, da je doma v Veliki Lesi in so aretirali tudi njegovega tovariša Vinka Slano iz istega kraja. Pri hišnih preiskavah so našli veliko število trnkov, več polnih in praznih vojaških ter nekaj polnih lovskih nabojev, kakor tudi precejšnjo količino smodnika.

Pušk in dinamita, katerega sta tatova gotovo tudi uporabljala, niso našli. Da sta rabila tudi dinamit, je razvidno iz izpovedi trgovca P., ki trdi, da so bile ribe žrne in udarjene. Ni izključeno, da je dinamitne patrone ukradel Blatnik v kočevskem premogovniku, kjer je bil nekaj časa zaposlen. Kakor navajajo znanci je Blatnik mnogobojno pohajal in živel od denarja, ki ga je prejemal za ukradene ribe.

Ogromna škoda

Ako računamo samo škodo, povzročeno zaradi prodanih rib, že ta iznaša visoke tisoče. Kakor sta ugotovila detektiva, je bilo prodanih vsak petek v Kočevju najmanj po 20 kg postvri. To znaša tekom enega samega leta več kakor 1000 kg. Današnja tržna cena pa je za kg postvri 50 Din, torej lahko računamo okroglo vrednost 50.000 Din v enem samem letu.

Če pa se upošteva splošna škoda, povzročena z uporabo dinamita, ki uniči poleg večjih rib tudi ves zarod, znaša skupna škoda, povzročena po ribjih tatovih v Krki, velikanse, neprecenljive vsote, saj se s tako brezvestnostjo lahko v doglednem času uniči ves zarod gornjega dela Krke, ki je znana po svojem bogastvu rib.

Ta primer pač dosti drastično kaže, kakšne so posledice, ako oblasti pojmujejo napačno lovski in ribarski zakon ter ne delajo razlike med ubogim trmkariem, ki vlovit tupatam skrivaj za zabavo kako ribico, in pa med lopovi, ki so jim dobrodošla vsa sredstva, da le uničujejo in jim je tudi vseeno, v kakšnem času. Prav ta ko eksperimentalno kazna pa zaslužijo tudi tisti, ki podpirajo tatove z nakupom ukradenih rib.

Iznenadeni gostje

H koncu pa naj bo omenjen še zanimiv prizor, ki sta ga doživela ljubljanska detektiva med Kočevjem. Ko sta sedela v neki večji restavraciji in je bil na jedilnem listu le fižol in prežganka, so gostje izjemo povpraševali gostilničarja, kje so danes postvri. Leta, poučen o nezdgoči krškega ribiča, je za hrbotom kazal na neprijetna tujca in pripomnil skrivoma, da so ribe zaenkrat na orožniški postaji. Tako je bilo v Kočevju na tisti usodepolni petek.

Tragedija dveh nesrečnih zakoncev

V obmejnem mestu Horgošu v Bački se je v sredo odigrala čudna zakonska drama. Pred dvema tednoma je posestnika Mihaela Molnarja zapustila njegova žena zaradi čestih preprirov in nasprotij v zakonu. V sredo pa sta se Molnar in žena nekako zopet spravila, a ko sta se vračala v vas, sta se začela zopet prepirati. Ko sta ravno stopala ob progi, se je za njima približal vlak v navalu jeze je Mihaelo zagrabil svojo ženo in jo vlekkel za seboj na železniško progo, da se z njo vrže vrže pod vlak. Toda ravno na tem kraju se železnica cepi v dva tira in ko je Molnar pri-

Samo še danes ob 5, 7, 8, in 10.

Napoleon Bonaparte

I. DEL

Jutri veličastni II. del in konec!

Telefon 2730 Kino «DVOR»

vlekel svojo ženo na prvi tir, je vlak že zavlil na drugo progo.

Ko je Molnar uvidel, da mu ni uspel poskus samomora z ženo vred pod kolesi lokomotive, je izlekel svoj nož in začel zadajati svoji ženi strašne rane v prsi in lice. V mlaki krvi je žena obležala na progi. Molnar pa je pihel k bližnjemu vodnjaku in se vrge vanj. Nekateri kmetje, ki so od daleč opazovali vse te grozotne prizore, so prihiteli na kraj nesreče in Molnarja izlekli iz vodnjaka. Ko se je zopet osvestil, se je Molnar sam javil orožnikom v Horgošu. Zdaj sedi v preiskovalnem zaporu, a njegova žena se bori s smrtjo.

Francelj brez zlate ure

Ljubljana, 3. februarja

Po Dolenjski cesti je prikorakal v Ljubljano mlad, živahen fant, doma iz vinskih krajev, in zavil proti Florijanski ulici. Njemu nasproti sta istočasno prikorakala dva vesela Gorenjca, oba prav židane volje. Sledil je radosten pozdrav, čeprav se niso poznali med seboj niti toliko, kakor sta se morda poznala v pravilni povodni mož in lepa Urška Urško igra v naši zgodbi veseli France z Dolenjskega. Njegova privlačnost pa ni bila morda lepi obraz, marveč lepa zlata verižica in še lepša zlata ura, ki se je skrivala v žepu tolvornika.

Veseli Francelj je povabil svojo novo znanca, ki sta pogodila njegovo ime čisto slučajno, s svojo običajno gesto v najbližjo gostilnico, rekoč: »Kdor me pozna in se mu piti da, kar z menoj na kozareček al' pa dva!«

V gostilni so se vsedli široko za mizo ter klicali liter za litrom. Pozneje so menjali gostilnico za gostilnico in povsod uganjali prave predpuste burke.

Eden izmed tovarišev je jel pripovedovati Francetu o sreči in srečnejših časih, ko je še doma v hrbih ovce pasel ter podil svoje varovanke v breg in dol. Francetu se je zdelo njegovo pripovedovanje kakor oddaljena muzika, tako zelo ga je prijetni pripovedovalec zazibal v ljubko domačnost mladih dni. Prišel je mižati, dočim so se mu iz teme porajale vse mogoče sličice v prekrasni svetlobi. Glava mu je prišla nihati sem in tja, dokler je ni slednjič položil na mizo. Tedaj pa je postal eden tovarišev vedno živahnejši ter ga je začel božati po glavi in istočasno operirati po njegovih žepih. Slednjič sta čudna kumpana pobrala šila in kopita, se splazila v vežo in jo pobrala v zimsko noč.

France se je zbudil šele pred polnočjo in začuden pogledal okrog sebe. Počasi se mu je vendarle osvežil spomin in, hoteč prepoditi temne misli, je pričel tipati po žepu, da pogleda na uro. Ves divji je skočil pokonci in pričel v navalu pravcate besnosti skakati po sobi, hrleč goste na desno in na levo, naj mu razodenejo, kje sta preklancana tovariša, ki sta mu odnesla uro, vredno več tisoč dinarjev. Odgovora seveda ni dobil pravega, ker gosti sploh niso vedeli, za kaj prav za prav gre. Videč, da postaja že smešen in neroden, jo je Francelj slednjič odkuril na prosto, nato pa pretaknil vse memore, da najde vražja tatova, ki sta mu znala tako lepo pripovedovati o ovčah in pastirskih Seveda pa sta bila lopova že za devetimi gorami in tako je moral France ves obupan zadevo izpovedati stražniku.

Solunska fronta

dr. Trumbić podpisuje krfski pakt, požar Soluna, Nj. Veličanstvo kralj na bojišču, razdejani Beograd, posnetki iz vojnih arhivov

Svetovna vojna

pride v KINO «DVOR»

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sobota, 4.: «Danes bomo tihi». Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Nedelja, 5.: ob 15.: «Pepelka». Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: «Kandida». Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 6.: «Idealni soprog». B. Torek, 7.: Zaprt.

Ljubljanska opera.

Sobota, 4.: «Baletni večer». D. Nedelja, 5.: ob 15.: «Grofica Marica». Opereta. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 6.: Zaprt. Torek, 7.: «Bajadera». Opereta. A. Sreda, 8.: Baletni večer. C. Četrtek, 9.: «Zaljubljen v tri oranže». Govorjenje v Zagrebu

Mariborsko gledališče.

Sobota, 4.: «Kar hočete». A. Kuponi. Nedelja, 5.: ob 15.: «Pepelka». Otroška predstava. Znižane cene. Ob 20.: «Bajadera». Zelo znižane cene. Kuponi.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo, dne 5. t. m. se poje v operi ob 15. uri popoldne najprijetnejša opereta «Grofica Marica» v običajni zasedbi. — Drama ponovi ob 15. uri popoldne mla-

dinsko predstavo «Pepelka», zvečer ob 20. uri pa Shawovo «Kandido».

«Danes bomo tihi» se uprizar v ljubljanski drami v soboto kot ljudska predstava po znanih cenah. Glavno ulogo igra gosp. Rogoz. Poleg njega nastopijo še gg. Lipah, Kralj, Drenovec, Skrbnik, Plut, Jan, Sancin, Košič, Jerman, Cesar, Povhe, Medven in Smerkolj. Ženske uloge igrajo: ga. Balatkova, Rakarjeva, Juvanova, Wintrova, Medvedova, gđ. Vida in Mira. Pri predstavi sodeluje orkester muzike dravske divizijske oblasti. Ljubljanska opera opozarja na nocojnjo reprizo baletnega večera, ki se vrši za abonente reda D. Navzile abonmaju pa je sedežev vseh vrst kakor tudi lož dovolj na razpolago in obištevno vabimo, da si ogleda, tako v muzikalnem kakor tudi koreografskem oziru vlezanimi večer.

«Pepelka» na mariborskem odru. V nedeljo ob 3. popoldne se uprizarj prvič v tej sezoni otroška igra «Pepelka», ki je žela že lani največje odobravanje naše najmlajše publike. Da si more ogledati to lepo otroško pravljico čim več občinstva, je uprava zanjeto letos nastavila znižane dramske cene.

Nedelja v mariborskem gledališču: popoldne ob 3. se uprizarj otroška igra «Pepelka» po znanih cenah. — Ob 8. zvečer Kalmanova opereta «Bajadera» po znanih cenah.

O čelistu Cassadou pišejo vsi evropski časopisi, da spada med največje umetnike, kar jih koncertira na kraljevskem instrumentu — čelu. Kritiki hvalijo njegovo izredno tehniko in pravijo, da mu čelo poje v najlepšem pomenu besede. Njegov ton je izredno toplel ter poln najlepših barv. Zadnje kritike pišejo o njem, da je prekosil svojega mojstra učitelja Cassalla in to v tehničnem kakor tudi v prednastalskem oziru. Sploh kritika ga smatra največjim. Ta odlični umetnik koncertira v Ljubljani v četrtek 9. t. m. v Filharmonični dvorani, začetek točno ob 7. zvečer. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Odlični hrvaški skladatelj in kritik prof. Zlatko Grgošević piše o koncertu Pevskega zbora slovenskih učiteljev v Zagrebu dne 17. januarja v «Riječi» sledeče: ... Prehajajoča na svojo kritiko, povdarim s posebnim zadovoljstvom odlično muzičko afirmacijo «Zbora slovenskih učiteljev UJU», v katerem sodelujejo naši narodni intelektualci, ki pojejo s pravim slovenskim uživanjem svojo slovensko pesem. Nepopisljiv trud in napor je tem idealnim ljudem edini honorar, kajti ti ljudje prehodijo cele ure peš do vlaka, da morejo v Ljubljano k vjam. To jim je največje priznanje, kajti že samo to dejstvo dokazuje, da jim gre samo za to, da pojo svojo lepo slovensko pesem in vršijo svojo lepo narodno kulturno mislijo. Glasovno dober zbor (okoli 70 članov in članic) s prvovrstnim ženskim zborom, nam je pokazal novo in najnovejšo slovensko zbornu pesem.

Ta njihov koncert je naučil i nas i njih nečemu: nas, h katerim so prišli, so naučili: kako se inteligentno predava besedilo pesmi, da se pri tem ohrani glasbena arhitektonika dela, da se povdari važno, da se pa obenem premosti ono, kar je manj važno v kompoziciji. Slovenski učitelji so mogli opaziti pri nas, da jih je naša koncertna publika dobro razumela ter toplo in bratsko nagradila s priznanjem za njihov duševni dar. Istodobno, da je naša publika sprejela dela s spontanostjo in navdušenjem odobravanjem. ... Izvrsten ženski zbor lepih in polnih glasov, virtuozno gibek in izdelan, ostal nam bo v najlepšem spominu. ... In sklepno: Slovenski učitelji so obiskali Zagreb, svoje tovariše učitelje in brate pevce. Vsi so jih prijazno sprejeli, lepo jih sprejeli in se najiskrenejše veselili njihovega uspeha. — Gosp. Zlatko Grgošević se je za izvedbo tako težkega sporeda tako živo zanimal, da je prišel k zadnji vaji v Ljubljani in bil navzoč pri celi tridnevni vaji. Slovenski pevci smo našim srca vsotvornim pevcom učiteljem iz srca hvaležni, da so priborili naši pevski umetnosti v Zagrebu tako priznanje in tako čast. V ponedeljek bomo napolnili dvorano do zadnjega mesta in jim pokazali s tem svoje priznanje in hvaležnost.

Simfoničen koncert hrvaških komponistov v Zagrebu. V nedeljo predpoldne priredi Zagrebška filharmonija simfoničen koncert hrvaških skladateljev. Izvajala se bodo nastopna dela: Milutina Polića «Svita fantastična»; 2. Hirschlerja «Hrvatska rapodija»; B.

Sirole «Svita iz Idiličnega intermezza»; O. Jozefovića simfonična pesnitev «Osvit»; S. Grančarića impresija «Razpad cesarstva» in J. Gotovca «Simfonično kolo». Dirigiral bo kapelnik Jozefović.

Nemec o Vodnikovih izdajah. «Pred nedavnim nas je Slovenec dr. Ivan Lah» piše «Prager Presse» 29. januarja 1928, prijatelju izmenadil s spomnem, kjer je živo in nazorno očrtal svoja doživetja pred svetovno vojno in med njo. To so bili nekaki spomini konfiranc iz l. 1914. Sedaj prihaja kot literarni zgodovinar s knjigo, obilnejšo po vsebini nego po obsegu, «Vodniki in preroki», ki jo je založila Vodnikova družba v Ljubljani. Vsebuje 14 razprav o pesnikih in prvobornih slovenstev. Podavši pregled obravnanih mož, članka končuje: «Opiraje se na obilo slikarsko gradivo, razsejano med besedilom, je dr. Lah našel profile teh velikih Slovencev z zanesljivo roko in vidno pomenom, da spada k debli, čigar rodna tla poganjajo takšen cvet in sad.»

Italija dobi drugo stalno operno gledališče. V Rimu se otvori v kratkem Kraljeva opera, ki bo poleg milanske «Scale» drugo stalno operno gledališče v Italiji. Gledališče se nahaja na mestu nekdanjega teatra Costanzi. Otvoritevna predstava bo Boitov «Neron», sledili bosta Stravinskij «Svavec» in «Kralj Ojdp», potem opera Wolffa - Ferraria «Sby», Zandonajev «Gitaliano», Mulejeva «Dafna» ter Casellova futuristična «Glar». V ostalem repertoarju so zastopani: Puccini, Verdi in Bellini.

Domače vesti

* **Izpremembe v diplomatski službi.** Kralj je ministru za zunanje zadeve podpisal ukaz, s katerim je dosedanjega direktor konzularno-trgovskega oddelka, v vnanjem ministru Radovan Šumenkovič imenovan za konzula na Dunaju, tajnik poslaništva v p. Rade Šaponjič za odpravnika poslov v Kalnu, dosedanjega šefa kabineta ministrstva vnanjih zadev in tajnik poslaništva v Bruslju, vicekonzul v San Franciscu Slobodan Jovanović pa za tajnika istotam. Nadalje sta imenovana Dušan Antić za tajnika v ministru vnanjih zadev, Brana Simić pa za tajnika v delegaciji pri Društvu narodov.

* **Izpremembe v državni službi.** Dosedanji upravitelj Anton Šlander je imenovan za ravnatelja kaznišnice v Mariboru. Pravni praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani Karel Javoršek je potrjen za stalnega uslužbenca ter pomaknjen v 8. skupino I. kategorije. Pripravnik Gabrijel Ambrož je imenovan za ekonomskega uradnika v 3. skupini III. kategorije za krški okraj. Pisarniški oficijal pri deželnem sodišču v Ljubljani Ivan Prah je trajno upokojen.

* **Odlikovanja.** Gospod dr. Matija Ambrož, prof. na medicinski fakulteti beograjske univerze, je odlikovan z redom sv. Save tretje stopnje.

* **Napredovanje v srednješolski službi.** Naš rojak Evgen Vavken, prof. na gimnaziji v Nikšiću, je pomaknjen v 5. skupino I. kategorije.

* **Imenovanje v zdravstveni službi.** Oblastni odbor v Ljubljani je univerzitetnega profesorja dr. Alfreda Šerka imenovan za honorarnega primarija v bolnici za duševne bolnike v Ljubljani.

* **Izseljeniški urad v Ljubljani.** Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani bo začel poslovati 1. marca. Za uradnika tega urada je oblastni odbor imenoval g. Frana Finka, upokojenega pisarniškega ravnatelja pri ljubljanskem policijskem ravnateljstvu.

* **Umesten odgovor.** Včeraj je prosvetni minister poslal v Zagreb načelnika svojega ministrstva, da z zagrebško občino, odnosno z mestno električno centralo uredi znano zadevo, da bi državni uradi in šolski zavodi zopet dobili električni tok. Čim pa so na zagrebškem magistratu prejeli obvestilo, da je načelnik že na poti, so takoj zahtevali telefonično zvezo z ministrstvom prosvete, kamor so sporočili, da je pot načelnika v Zagreb že vnaprej brezuspešna, ako nima s seboj denarja za plačilo dolga.

* **Župnik Fran Lekše.** Na Polzeli v Savinjski dolini je včeraj po dolgotrajni bolezni umrl g. Fran Lekše, upokojeni župnik. Pokopini je bil okrog 30 let župnik v Lučah in je slovel po svoji izredni gostoljubnosti. Kdorkoli je potkal na njegova vrata, vsak, pa naj je bil klerikalec ali liberalce, Nemec ali Slovenec, je bil sprejet z upravnostno-slovensko gostoljubnostjo. Gimnazijske študije je končal na Sušaku, za to je imel mnogo, dobrih prijateljev zlasti na Hrvaškem. Iskreno prijateljstvo je pokojnika vezalo z zagrebškim nadškofom dr. Bauerjem, ki je poletil kaj rad prihajal k njemu v Luče na letovišče. V svojih mlajših letih se je Lekše mnogo bavil s slavistiko in je približno celo vrsto razprav o slovenskem jeziku v prvih letnikih »Dom in Svet«, ki ga je še izdal in urejeval dr. Frančišek Lampé. Ker je bil odločno slovenskega mišljenja, je z navdušenjem pozdravil osvoboditev in ujedinenje ter z vso oddanostjo nastopil v svojem kraju proti raznim emisarjem, ki so jih pošiljali zlasti iz sosedne Koroške, da bi širili nezadovoljstvo med ljudstvom ter delali protidržavno propagando. Bil je med prvimi našimi duhovniki, ki je z vso dušo pozdravil novo stanje stvari. Pokojnika prepeljejo s Polzele v Luče, kjer bo pogreb v ponedeljek dopoldne. Rajnemu bodi ohranjen prijazen in časten spomin!

* **Smrtina kosa.** V Ljubljani je izdihnil sinček g. Bregarja, mali Lavček. Pogreb bo danes ob 14. uri. Rodbini naše iskreno sožalje!

* **Protest Zveze društev privatnih nameščenecv Slovenije** proti osnutku uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin. Prejeli smo: Predsedstvo Zveze je takoj, ko je dobilo v roke osnutek uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin, odposlalo ministru za socialno politiko dr. Gosarju protestno brzojavko, s katero odklanja osnutek, ki pomenja poslabšanje sedanega stanja in uvaja kršenje osebnosti. Predsedstvo je podvzelo tudi vse druge primerne korake, da se prepreči še novo poslabšanje že itak slabega stanja privatnih nameščenecv.

* **Iz krogov orožniških upokojencev** nam pišejo: Mesec januar je za nami brez pokojnih. Težka je bila pot! V prodajalnah smo po večini izgubili vsak kredit. »Ne damo, preden ne plačate za prejšnji mesec!« Zaprlo: Saj nas menda vendar ne bodo pustili brez pokojnin. »Kaj se ve, je odgovor trgovcev, saj so vam lani marčevno pokojnino tudi vzeli brez sledu.« Ubogi upokojenec je na cesti. Povsod, kjer ga poznajo, poznajo obenem njegove dolgeve. Kam naj se zateče? Nič mu več ne posodi. Ali je zaslužil na stara leta za tisto težko tridesetletno službo, da zdaj z družinico vred gine od gladi? Mesec kazenskega posta je pri kraju. Kakor pod kolesom sv. Katarine je bilo trpljenje. Dan je velik in šteje 24 ur. Dan gladovanja se je ponovil 31 krat. Ali se ni konca? Merodajni faktorji, ki ne morejo skrbeti za nas tistih majhnih pokojnikov, se menda zavedajo, da imajo opraviti

z mučenci, ki si ne morejo pomagati. Zdi namreč ne moremo več plačevati niti svojega advokata g. dr. Radovanoviča. Saj nam tudi vse tožarenje na Državni svet, četudi je to najvišje sodišče, nič ne more pomagati. Ono nam je že priznalo upravičenost, a država si zna pomagati z novimi paragrafi, ki jo zaščitijo tudi pred takimi izdatki in dajatvami, kakor so tiste pčle pokojninice najnižjih nlenih doslužbenih uslužbenecv. Ali ni Drž. svet najvišje sodišče, najsvetejši forum? To sodišče nam je ugodilo, kdo naj sedaj prisili državo? Ali ubogi orožniški upokojenec s svojo družinico, ki je zdaj v istem položaju kot ribniški kmet, ki so ga učili stradati?

* **Pomladno pomotno zasedanje v Ljubljani.** Včeraj so bile razpisane vse razprave letošnjega pomladnega porotnega zasedanja, ki se bo pričelo v ponedeljek 6. t. m. Razpisanih 10 razprav, ki bodo trajale vse teden. Pri razpravah v ponedeljek proti Marjetki Urhovi zaradi tatvine in Francetu Rusu zaradi uboja bo predsedoval dež. sod. svet. Rekar, naslednjega dne pa podpredsednik dež. sod. Keriš, ki bo vodil razpravi proti Ivaniki Kisovčevi, ki je obdolžena detomora in Francetu Tomšiču, ki je obtožen zaradi uboja. V sredo 8. t. m. se bo vršila samo ena razprava in sicer proti Lovetu Zalarju, zaradi hudodelstva tatvine; predsedoval ji bo višji svetnik dr. Kaiser. Naslednjega dne se bosta vršili dve razpravi pod predsedstvom viš. svet. Mladica. Ta dan se bo moral zagovarjati Loze Kosce zaradi posilstva in tatvine ter Lovro Rozman zaradi uboja. Kosceva razprava bo naibže tajna. Petek bo usodni dan za Karolino Horakovo in Marolita Franceta; prva je obtožena hudodelstva uradne poverbe, a drugi tatvine. Predsedoval bo višji svetnik Antloga, dočim bo zadnji dan predsedoval svetnik dr. Gradnik. Zadnji dan, v soboto 11. t. m. bo zaključila porotno zasedanje razprava proti Ivanu Ankerstu zaradi težke telesne poškodbe. Obtožence bodo zagovarjali odvetniki: dr. Kandare, dr. Lapajne, dr. Lullik dr. Sujer, dr. Mohorič, dr. Gepuder dr. Konrad Vodusek in drugi.

* **Iz Rogaške Slatine** nam pišejo: V zimsko enoličnost, ki jo pri nas zaradi kontrasta z živahnostjo poletne sezone tem bolj občutimo, prinese dobrodošlo spremembo zabava, ki jo v soboto 4. t. m. priredijo naši planinci in lovci. Za prireditve vlada v Slatini in bližnjih krajih veliko zanimanje, posebno še, ker bo igrala vojaška godba.

* **Osebnostna vest.** Med. univ. dr. Drago Mušič se je naselil kot praktični zdravnik v Sevnici ob Savi ter je začel redno ordinirati.

Za ČRNO-BELO REDUTO 11. februarja v Unionu

izdeluje PLESNE OBLEKE za gospode po najmodernešem kroju naenacele koniekijska trgovina

I. Ivančič
Selenburgova ulica 4. II. nadstropje.

* **Odmev premogovne afera v Zagrebu.** Kakor doznava »Juturni list« je prometni minister general Mitosavljevič izdal odredbo, s katero se odgovorni uslužbenci prometnega ministrstva v znanju premogovni afera pri zagrebški železniški direkciji izročajo sodišču zaradi njihove materialne odgovornosti za škodo, ki jo je utrpela država. Kakor znano se je afera pretresala pred državnim svetom, a državni svet je upošteval samo kazensko stran, glede vprašanja odškodnine pa je napotil državo na redno sodišče. Zato je prometni minister odredil, naj razsodi sodišče o višini odškodnine, ki jo krivci morajo plačati državi.

* **Generalna direkcija državnih železnic** v Beogradu razpisuje natečaj za sprejem gotovega števila inženjerjev, tehničnih uradnikov z izvršeno srednjo tehnično šolo, dalje geometrov, risarjev in računskih uradnikov za centralo in za progovne sekcije. Osebe, ki žele vstopiti v eno zgoraj navedenih služb naj pošljejo svoje prošnje najkasneje do 10. februarja na generalno direkcijo državnih železnic (gradbeno odeljenje), Beograd, Frankopanova ulica 11. Prošnje morajo biti priložene naslednje listine: 1.) krstni list, 2.) listine o šolski izobrazbi, 3.) pravstveno sprčevalo, 4.) zdravniško sprčevalo, 5.) listine o zadostitvi vojniški obveznosti, 6.) pregled o sedanjem delu od izstopa iz šole in 7. eventualni poročni list. Sprejme se tudi gotovo število kontraktualnih uradnikov in dnevnikačev. Glede na delo v terenu in v zvezi s tem za delo v pisarni se odredijo posebne nagrade.

Zdravniške avtoritete

predpisujejo Panflavin-pastilje kot obrambno sredstvo proti prehladu, vnetju grla, gripi in zsluzenju. Uničujejo vse v usta in grlo vstopajoče povzročitelje bolezni, niso škodljive žlečodu in so prijetnega okusa. Dobe se v vseh lekarnah.

* **Društvo za pospeševanje nemško-jugoslovskega potniškega prometa.** Po vseh iz Berlina je bilo te dni v Wiesbadenu ustanovljeno Društvo za promet tuincev v Jugoslavijo. Ker so Nemci že tekom zadnjih let posvečali znatno zanimanje za naše primorske kraje, ima novo društvo v prvi vrsti nalogo, da ta promet še pospešuje. V kratkem se bo enaka agencija ustanovila tudi v Berlinu. Tekom prihodnjega meseca bodo zastopniki novega društva posetili vse važnejše dalmatinske kraje.

* **Ženski list.** Izšla je 2. (februarska) številka tega odličnega hrvaškega časopisa za modo, gospodinjstvo in zabavo. Beltristični del ima dva romana, po eno novoelo črtico itd. Številne ilustracije. Časopis ima tudi stalne rubrike za šport, gimnastiko, kosmetiko vgozgo dece, kino, zdravstvo, kuhinjo itd. Četrtneto stane 45 Din. Naroča se na naslov: Uprava »Ženskega lista«, Zagreb Samostanska ulica 2-1.

* **Samomori železniškega uradnika.** V Splitu je predčerašnjim izvršil samomori železniški uradnik Pavel Milošič iz Makarske izpil je večjo količino lizola. Prepeljal so ga v bolnico, kjer so mu zdravniki nudili pomoč, a brez uspeha. Milošič je čez eno uro umrl. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da ga je gnala v smrt nevrastenija.

* **Potres na Hrvaškem.** V sredo ponoči ob 4.29 so v Stojdragi na Hrvaškem čutili precej močan potres v smeri od juga proti severu. Potres je tral tri sekunde. Sililo se je podzemsko bobnenje.

* **Usodna ameriška dedščina.** Upravitelj nadškofijskega dvora v Zagrebu je v zadnjem času opazil, da je sluga Vinko Sever, rodom iz Viča pri Ljubljani, ki se je nahajal prej v slabih gnotnih razmerah, začel naenkrat prav »gospodsko« živeti in da tudi pripoveduje v svojem bogastvu. Tako je 24. januarja, ko se je vrnil domov, pripovedoval, da ga je v veži nadškofijskega dvora čakal služitelj ameriškega konzulata ter mu izročil ček za 7000 dolarjev, ki mu jih je kot dedščino zapustil njegov v Ameriki živeči stric. Pri tej priliki je kazal tudi zlato uro z verižico. Naslednjega dne je upravitelja prosil za dopust, češ, da mora odpotovati v Ljubljano, kjer mora pri sodišču potrditi, da je res prejel 7000 dolarjev kot dedščino po svojem stricu. Upravitelj se je na to nagla izprememba pri Severju zdel sumljiva, zaradi česar je o tem obvestil policijo, ki je Severju energično izprašala vest. Sever se je nekoliko časa izgovarjal na razne načine, končno pa je priznal, da je okolo božiča ukradel ceremonijaru Staziću iz pisalne mize 100 srebrnih, profesorju Ivičiču iz suknje 1745 dinarjev, iz njegove pisalne mize pa zlatega in srebrnega denarja za 5545 Din. Sever je bil izročen sodnemu stolu v Zagrebu.

* **Nezgodna v sušaškem pristanišču.** V sušaškem pristanišču se je te dni pripetila težka nezgoda. Pri vohu v pristanišče je močan vihar spravil iz svoje smeri parobrod »Lapada«, ki je pri tem zadel ob nekega motornega vlačilca, ki je bil težko poškodovan in bi se bil potopil, če bi se ne bilo posrečilo, prikleniti ga še pravočasno z jeklenimi vrvmi na pristaniški zid.

* **Tesno zaprtje, ranilne debelega črevesa, slaba prebava, razkrajanje in gnitje v črevesu,** pomnožena žlečodna kislina preidejo hitro pri rabi prirodnih grenčice »Franz-Josef«. Zdravniki in profesorji porabljajo vodo »Franz-Josef« že več desetletij pri odraslih in otrokih obojega spola z ugodnim uspehom. Dobi se v lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

* **Novinarska loterija.** Imetnike novinarskih srečk obveščamo, da bodo liste izžrebanih dobitkov, čim došejo, na razpolago v trafikah, ki so prodajale srečke.

Valčkov večer

z zelo obširnimi in bogato zbranimi sporedom priredijo

Krakovčani in Trnovčani v nedeljo, 5. jan. v posebni dvorani Askerčeve kleti (tvornica Derenda), na katerem bo izbrana »kraljica plesa, ki bo bogato obdarjena.« ZACETEK OB 9. URI.

Vsi prijatelji plesa in nepriljene zabave dobrodošli!

Iz Ljubljane

* **JAD Triglav** bo priredil danes ob 15. poučen ogled Zbornice TOI. Zbirališče v Akad. kolegiju in pred zbornico. Zvečer ob 20. uri članski sestanek v salonu gostilne Česnovar. Spored: 1.) poročilo delegata v SSLU (tov. Zdolšek); 2.) predavanje o razvoju agrarnega pokreta v Bolgariji, (tov. Dimitrijevič).

* **Preporodaši!** Preporodašice! Nocoj bo redni sestanek kulturno-znanstvene sekcije »Preporoda«. Predaval bo g. J. Gerčar o »povratku ostanikov jugoslovenskih dobrovoljcev preko daljnega vzhoda«. To je nadaljevanje prejšnjega predavanja in je prav tako poljasnjeno s slikami, ki krožijo med predavanjem. Ker je snov velezanimiva, prosim številne in točne udeležbe ob 17.30 v areni Narodnega doma. — Načelnik kulturno-znanstvene sekcije.

* **Iz tajištva Mestnega središča Save** za trezne mladine v Ljubljani. Danes, v soboto, 17. v Akademskem kolegiju predavanje predsednika društva Treznosti br. Horvata. Udeležba je obvezna. Po predavanju pa bo seja širšega odbora, h kateri morajo priti odborniki vseh ljubljanskih kol. — Z bratskim pozdravom! Tainik.

* **Priporočila se vinotoč – kavarna „CENTRAL“** Vsako nedeljo in praznik že ob 4. zjutraj odprto

* **Obrtništvu** naznanja načelstvo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, da je dolgoletni načelnik Zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani, član načelstva Zveze obrtnih zadrug, upravitelj svetnik Obrtne banke v Ljubljani, kovarški mojster gospod Valentin Urbančič, dne 2. februarja t. l. po dolgi in mučni bolezni preminul. Pogreb pokojnika se bo vršil danes dne 4. t. m. ob pol 16. uri popoldne iz hiše žalosti. Hrenova ulica 19. Načelstvo vabi vse gg. zadržne načelnike in obrtniške, da se pogreba v čim večjem številu udeležijo. Vzor možu obrtniškega blag spomin! — Vabi se članstvo Kovinske zadruge v Ljubljani, da se polmoštveno udeležijo pogreba svojega pokojnega predsednika g. Urbančiča. Zbirališče danes ob 15. popoldne pri g. Kavčiču Prule 4. — Obrtniki pevci se vabijo, da se

polmoštveno udeležijo pogreba g. Valentina Urbančiča.

* **Sentjakovski pevski zbor** poziva vse svoje člane, da se korporativno udeležijo pogreba društvenega člana g. Valentina Urbančiča. Zbirališče danes ob 15. pri »Sodčku« na Zabjeku.

* **Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«** v Ljubljani, obvešča članstvo, da je razposlalo položnice za smrtni primer g. Frana Remica, trgovca v Zg. Šiški. Člani se naprošajo, da posmrtnino čimprej vplačajo. — Odbor.

* **Pogrebno in podporno društvo državnih uslužbenecv.** Zborovanje društvenih članov se bo vršilo v torek 7. t. m. ob pol 20. uri v salonu v restavraciji »pri Levu«.

* **Življenje v pragozdovih Brazilije.** Ponovno opozarjamo cenjeno občinstvo na današnji kulturni film, ki ga bo predvajala ZKD ob 14.30 v prostorih kina Matic. Neopisno lepe slike iz živalskega življenja bodo nudile užitek vsakemu ljubitelju prirode. Zlasti je opozarjati na ta spored šolske kroge, dijaštvo in mladino. Film se bo ponovil še v nedeljo 5. t. m. ob 11. dopoldne. Nič ne naj ne zamudi tega sporeda, ker je to brez dvoma eden najlepših filmov berlinske tvrdke »Ufa«.

Protestni shod

proti izvedbi uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin se vrši v nedeljo, dne 5. februarja 1928 ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu. Na shod vabita svoje člane tudi Zveza društev privatnih nameščenecv in Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani. Vsi na skupno manifestacijo!

* **Novo elitno dvorano v Šiški** zraven gorenjskega kolodvora bo otvorilo danes v soboto, s svojo maskerado pevsko društvo »Cankar«.

* **Žena ob možu – pravnozgodovinske** slike zakonskih zvez od pračloveka do današnjih časov. O tej snovi bo predaval na prošnjo Splošnega ženskega društva vseučiliški profesor gosp. dr. Metod Dolenc v vseučiliški dvorani 5. t. m. ob pol 11. dop.

* **Prireditve Rdečega križa na Viču.** Krajevni odbor RK na Viču bo imel to nedeljo večjo prireditve. Popoldne ob pol 16. nastopi v šolski telovadnici mladina z nagovori, deklamacijami in petjem, ob 20. pa se bo vršil v Sokolskem domu družabni večer s plesom.

Predpustno soboto 18. II. Velika Maskarada Sokola I. »Ob Jadranski Obali« – Tabor

* **Zveza slovenskih vojakov v Mostah** pri Ljubljani bo v Sokolskem domu na Selu priredila v nedeljo 5. t. m. ob 8. zvečer veliko maskerado z zelo pestrim sporedom. Najlepše maske bodo dobile zelo lepa darila. Ker se prireditve vrši v humane namene, vabi k obilni udeležbi — Odbor.

* **Klub srečkarjev** vabi vse člane k sestanku, ki se bo vršil v četrtek 9. t. m. ob 8. zvečer v gostilni »Novi svet«.

* **Československa obec Ljubljana.** Dnes v soboto o osme prednaska dra Krále ve Zvezde. Prijďte vsi! — Odbor.

* **Slavec** bo priredil danes 4. t. m. zabavni večer v gostilni »pri Jernejcu, Sv. Petra cesta.

* **Drobna policijska kronika.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1. tatvina knjig, 1. izgred v gostilni, 1. pretep na cesti, 1. prestopke žaljenja straže, 1. prestopke prekrščenja policijske ure, 2. prestopke cestnega policijskega reda in 1. prestopke avtomobilskih predpisov. Aretirana je bila neka Tončka K zaradi suma tajne prostitucije.

Danes 4. februarja I sportna maskerada SK. Reke v Sokolskem domu na Viču

Pod prokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra se bo vršil v »Unionu«, dne 7. februarja II. reprezentančni ples slušateljev ljubljanske univerze

V nedeljo 5. t. m. v areni Narodnega doma

„Hausbal“ S. K. Ilirije Začetek ob 8. uri zvečer

* **Iznana iz Ljubljane.** Ljubljanska policija je izgnala iz svojega okoliša znano sleparko, 26 letno Marijo Logajev, doma iz St. Viča nad Cerknico, za dobo treh let. Za nedoloten čas pa je moral zapustiti Ljubljano 24 letni A. Tavčar, rol. v Baslu v Švici in pristojen na Vrhniko. Tavčar je bil že večkrat predkaznovan zaradi tatvine.

* **Slab petek za berače.** Polcija je pričela napram beračem nastopati z vso strogostjo. Včerašnji petek so prišli v mesto zopet prav številni prosilci, ki so nadlegovali ljudi po trgovinah, gostilnah in privatnih stanovanjih ter jih nadlegovali celo na ulici. Polcija je napravila tekom dneva malo racijo ter aretirala skupno okrog deset beračev, moških in ženskih, med njimi prav totalno opitih nadležnikov. Vsi berači, ki so z dežele, bodo po prestatni kazni odgonskim potom odpravljeni v domovinske občine.

* **Nepopolnilevec.** Trgovka Marija L. z Glince je prijavila, da ji je njen nečak, ki je po eni strani znan veseljak, po drugi pa napram domačim izredno nasilen, izmaknil na praznik novo računsko beležnico ter nekaj čipk in vse skupaj prodal za 15 Din. Čeprav je bilo vredno mnogo več. Leon je z izkupičkom padel naravnost v gostilno, stara ženica pa je iskala zaščite na policiji, ki je zadevo prijavila sodišču.

* **Tatinski železdec.** Za tatovi tipa »stanovanjskih podganec ter »kolesarjev« so vsekar najboljši podjetni tatovi perotnine, ki jih ponavadi označujemo z dvonožnimi lisjaki. Ne mine skoro dan ali bolje noč, da se ne bi te vrste dolgoroprtniki vlihotapili na to ali ono dvorišče v predmestju ter se oskrbeli s slastno pečenko. Kurji tatovi se rekrutirajo iz odraslih moških in žensk, pa tudi iz vrst mladih pohajčev, ki se zde še otroci, a jih je že skvarila družščina. V noči na 2. t. m. se je prikradel tak majhen pokvarjenec na dvorišče Pavle Prepeluhove na Mišičevi cesti št. 6, zlezal v kokošnjak ter odnesel dve kokoši in lepega purana sive barve v skupni vrednosti 210 Din.

* **Odmev incidenta z invalidom.** Z ozirom na vesti v nekaterih ljubljanskih časopisih z dne 30. jan. 1928 o razburljivih prizorih ob priliki aretacije Leopolda Finka, opozarja policijska direkcija v Ljubljani na sledeča dejstva: V sporazumu z mestnim magistratom ljubljanskim je policijska direkcija lanske leto izdala odredbo, da se onemogoči nadaljno beračenje po okolišču policijske direkcije in s tem ugodi tudi večnim pozivom v tukajšnjih listih, da naj se beračenje zatre. Leopold Fink je bil dne 29. t. m. ustavljen na Miklošičevi cesti na zahtevo posameznih pasantov, pri katerih je navedeni vsiljivo beračil in so se radi tega slednji pritožili pri varn. organu. Varnostnemu organu ni torej preostalo drugo, kot da je izvršil svojo službeno dolžnost in odvzel krivca v smislu zakonskih predpisov na policijsko stražnico. Da je bil upravičen to storiti, potrjuje tudi okolnost, da je bil Fink tekom zadnjega pol leta že nekolkokrat predveden policijski direkciji radi sličnih dejanj. Kljub intenzivnemu poizvedovanju pa doslej ni bilo mogoče ugotoviti, da bi bil Fink res kje vložil kako prošnjo za podelitev invalidnine. Z ozirom na vesti nekaterih časopisov, da se je ob priliki predvedbe Finka nabralo okoli 700 ljudi, ki so hoteli varnostnim organom preprečiti izvršitev službene dolžnosti, se opozarja občinstvo, da opusti vsako tako in slično akcijo in se ne vmešava v uradno poslovanje varnostnih organov, ker se bo v bodoče proti vsem eventualnim krivcem postopalo strogo po zakonu.

* **Kaj vso izmakajo.** V hiši št. 15. v Gradišču sta se predčerašnjim pojavila dva slabo opravljena mladeniča, ki sta se oglašala pri vseh strankah ter prosila za milodare. Kljub temu pa, da sta bila delomirneža obdarovana, jima to še ni zadostovalo, marveč sta šla ter ukradla Ivaniki Matjanovi »snažilec čevljev«, vreden okrog 100 Din. Kam sta značilec prodala, ni znano. Tatovi pač znajo za lepo ceno spraviti v denar vse, tudi najnepomembnejše stvar.

* **Mestna zastavljavnica** naznanja, da bo tomesečna dražba v juniju 1927. zastavljenih predmetov v četrtek 9. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

* **Kako propadajo dekleta.** Tončka H., doma iz Bele Krajine, je prišla pred štiriin meseci z dežele v Ljubljano in tu iskala službe. Bila je krepko kmečko dekle, ki je prišlo za vsako delo. Imela pa je Tončka smolo in so gospodarji izrabljali samo njeno delovno silo, dočim ji pri plači niso hoteli nič primakniti. Tončka se je nekoč spoznala s Tomažem, ki ji je pričel plhati na dušo in govoriti sladke besede. Brevestnik je dekle celo izvabil iz stalne službe, nakar je nevedno dekle vedno bolj propadalo. Tomaž je izrabljal Tončko v svoje sebične namene in predčerašnjim v jutranji urah jo je prijel stražnik v kotu nekega dvorišča v predmestni ulici, ko je drugovala kar petim moškimi...

Iz Maribora

* **Občni zbor UJNZB, podružnica v Mariboru,** se bo vršil v nedeljo 5. februarja ob 9. v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Vabimo vse službe proste tovaršje, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Odbor.

* **Potreba novih telefonskih imenikov.** V Mariboru moramo uporabljati uradne telefonske imenike, ki so bili izdani že l. 1925., ter so zaradi tega seveda skrajno pomanjkljivi. Bil bi že čas, da se izdaio novi.

* **Odpoved članov mariborske opere.** Zaradi znižanja državne podpore mariborskemu gledališču od 720.000 Din na 320.000 Din leto je morala uprava s 1. t. m. odpovedati službene pogodbe naslednjim članom opere: gospodu in gospe Burji, gospe Zamejčevi, g. Neraliču in g. Stankoviču. Odpoved bo stopila v veljavo s 1. aprilom, ko se bo uveljavil zmanjšani proračun. V primeru, da dobi uprava gledališča od mestne občine ali pa občinske samouprave subvencijo 133.000 Din, se bo opera še nadaljevala do konca sezone.

* **Posestne spremembe.** Marica Sturmovna na Počehovi je kupila od dr. Bogdana Vošnjaka vinogradniško posestvo na Počehovi z vilo ob cesti Maribor-St. Ilj za 360.000 Din. — Soproga geometra Gumperta in zasebnika Jerica Gumpertova na Meljskem hribu je kupila od posestnice Erne Burgerjeve za 255.000 Din hišo z vrtom na Milinski cesti 34.

* **Avtomobilska nesreča.** Včeraj popoldne je vozil mehanik Braško iz Jaremine v Maribor v avtomobilu 6 oseb. Zaradi mnogo zapadlega snega pa je avtomobil zdrčal po poti in se je pri tem užgal motor. Izmed šestih potnikov je bil k sreči samo eden lažje poškodovan. Vsi so morali nadaljevati pot peš v Maribor.

* **Ponesrečen zidar.** V mariborsko bolnico so pripeljali včeraj iz Spisnjaka pri Zg. Sv. Kungoti 50letnega zidarja in posestnika Jostpa Zalca, ki si je po naslednjem

ZA PLES SIVI ALI DRAP SEVRO
Din 189.
Voika
nasproti Mestnega doma

Iz življenja in sveta

Titulescu,
rumunski zunanji minister, ki se je nedav-
no mudil v Rimu.

Jules Verne ni bil Francoz?

Le še malo dni nas loči od 100-letni-
ce rojstva pisatelja fantastičnih roma-
nov in povesti Julesa Verneja. Njegove
knjige so znane po vsem svetu. Fanta-
zijske, ki so se skuhale v njegovih vročih
možganih in so jih ljudje smatrali za
prikazni živahnega domišljavca, so se
v zadnjih 50 letih skoraj po vrsti obis-
tinile. Tako je postal Jules Verne iz
pisatelja fantastičnih romanov narav-
nost prorok moderne tehnike, gotovo
pa pisatelj z jako intuicijo in z zmisлом
za stvari, ki so jih smatrali pred 100 leti
za docela nemogoče.

Dne 8. februarja bo stoletnica Verne-
jevega rojstva. Spričo tega dogodka je
objavila poljska »Nova Reforma«, ki iz-
haja v Krakovu, zanimivo notico. List
poroča, da Jules Verne ni bil franco-
skega, ampak poljskega pokolenja. Ro-
dil se ni v Nantesu ob Loiri, marveč v
Plocku kakih 100 km severozapadno od
Varšave.

Poljaki nimajo za svojo trditve no-
benega dokumenta, pač pa precej si-
gurne indicije. Govori se namreč, da je

Jules Verne obvladal poljščino. Med
Francozi jih je bilo že tedaj malo, ki bi
govorili kak slovanski jezik. Drugo
dejstvo je, da Jules Verne ni nikdar
ostavil Francije in se torej ni mogel na-
učiti poljščine izven njenega ozemlja.
Imel je sicer res domovinski list, ki mu
ga je izdala občina v Nantesu, toda do-
movnico si je izposloval že tedaj, ko je
bil slaven pisatelj.

Poljaki trdijo, da je bil Jules Verne
najmlajši sin hišnega posestnika v
Plocku in da se je pisal pravilno Ols-
zewicz. Njegov oče je imel štiri sinove
in tri hčere. Nastarčiji brat Julesa Ver-
neja je čakal starost 104. let, njegov
drugi brat pa 101 leto.

Ko je bilo malemu Olszewiczu 18 let,
je odpotoval iz Plocka skozi Varšavo,
Dunaj in Trst v Italijo. Prišel je v Rim
in ni imel niti vinarja v žepu. Tam je
navežal stike s poljsko kolonijo, ki mu
je pomagala na noge.

Nekaj časa je pustolovil po svetu,
potem ga je zaneslo v Pariz. Zaposlen
je bil kot borzni posredovalec, potem
se je vrnil na pisanje romanov. Dose-
gel je velikanske uspehe. Francoski ce-
sar Napoleon III. mu je dovolil, da je
izpremenil ime ter mu je podelil tudi
plemstvo.

Eden izmed častnih fašistov

Dunajska fašistična skupina je podeli-
la generalnemu majorju baronu Alber-
tu Marguttiju častno članstvo. Baron
Margutti je doma z Reke in je bivši
krilni pribočnik grofa Paara, general-
nega pribočnika cesarja Franca Jožefa.
Izjavil je, da občuduje Mussolinija in je
postal laški državljani. Lahki ga bodo
poleg Oberdanka in Cezarja Battistija
gotovo veselili.

Koliko poljubov zadostuje?

Pred sodnikom v Filadelfiji je stala
mična plavalaska in je zahtevala z jo-
kajčim glasom, naj ji dovolijo ločitev
zakona, češ da ji moč odreka poljube.
Mož je z vso odločnostjo zanikaval, da
bi bil nenežen. Nasprotno, on svojo
ženo zelo ljubi in ne bo v ločitev nikoli
privolil. Toda žena zahteva preveč od
njega. Dokler sta bila zaročena, je še
slo, tisti dan, ko sta se poročila, pa je
začela uganjati s številom poljubov
takšne stvari, da bi jih ne zmožal noben
človek. Nato je oporekala plavalaska,
da se daje vsak resnično ljubeči moški
z veseljem poljubljati od svoje žene in
ob vsakem času. Sodnik je razpravo
preložil, da bi se poinformiral koliko
poljubov na dan je v navadi med nor-
malnim zakonci. Končno so se zedinili.
da zadostuje v prvih tednih po poroki
šest do osem poljubov na dan, pozneje

pa samo dva poljuba, pozdravni po-
ljub, ko pride mož z dela domov, in
poljub za lahko noč. Plavalaska je torej
tožbo izgubila.

Maršal Haig,
vrhovni poveljnik angleških čet na franco-
skem bojišču v svetovni vojni. Maršal je
umrl od kapi zadet baš ko je hotel leči v
posteljo.

Estetska merila

Pleme zamorcev iz Konga je prire-
dilo v počast svojim evropskim gostom
med drugimi stvarmi tudi tekmo za do-
ločitev najlepših žensk. Gostje naj bi
bili sodniki. Po dolgem študiju so se
odločili za deset dam, ki so se jim zde-
le najlepše. Vse te dame so bile obdar-
jene — s staromodnimi klobuki in oble-
kami, s škaticami pudra, z lepimi, s
steklenicami kolinske vode. Največji
furor so napravile na črne gospode ti-
ste zmagovalke, ki so bile obdarjene s
kolinsko vodo. Te pa nikakor niso spa-
dale v prvo lepoto vrsto med desetimi.
Toda črni gospodje so bili odkrili, da
vsebuje kolinska voda — alkohol in jim
niso dali prej miru, dokler niso spravili
dragocene pijače v svojo posest.

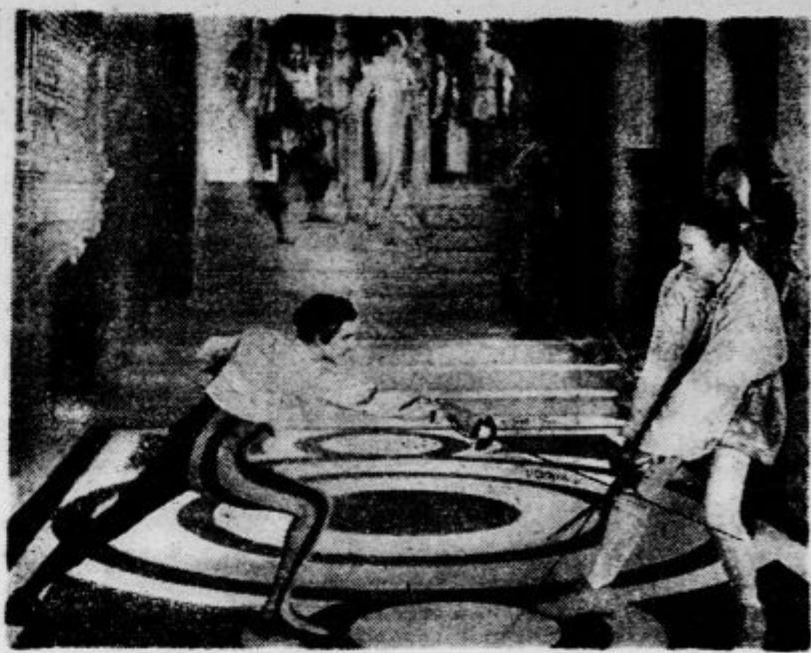
Zastrupljen svet

Skofijski ordinarijat v Linzu je odre-
dil, naj bi prečitati 5. t. m. z vseh priž-
nic v škofiji protestno spomenico, ki jo
je sestavil ordinarijat sam v zvezi s
stolniškim kapitolom. Spomenica obža-
ljuje, da zastrupljajo gledališča, kine-
matografi, izložbe, kolportaža in skraj-
no nespodobna ženska moda, predvsem
pa razne redute, pustne in plesne zaba-
ve ter nizkotne plesne prireditve, ki se
izdajajo za »umetnost«, uravnotežni čut
vsak dan bolj, s čimer ubijajo zadnji
ostanek naravne spodobnosti in otvar-
jajo boljšeševski »moralni naziranjem
prosto pot. Vsi tisti krogi, ki so si ohrani-
li še nekaj čuta za avtoriteto in mo-
ralo, naj bi se postavili temu nizkotne-
mu počenjanju povsod in energično po-
robu.

Poročni prstan v krompirju

Pred petnajstimi leti je izgubila neka
nemška kmetica pri delu na njivi poročni
prstan. Kljub natančnemu iskanju
ga ni mogla najti, kar jo je zelo jezilo.
Minevala so leta in izguba se je poza-
bila, tembolji, ker je bil zakon čvrst in
je bilo treba delu posvetiti več časa
nego premišljevanju o izgubljenem
prstanu.

Lani je kmet njivo preoral in vsadil
krompir. Ko je dozor, so ga izkopali,
naložili v vreče in jih odpeljali domov.
Kmetova družina je konsumirala krom-
pir v velikih množinah. Kmetica je te
dni šla zopet v klet po »vsakdanji

Mladini neprimerno!
Prvak ljubimcev vseh
časov!

Monumentalni velefilm

iz temnega srednjega vo-
ka, za časa vladanja zlo-
glasnih Borgijcev v več-
nem Rimu.

Oba dela v enem
sporedu

Don Juan

v glavni vlogi lepi lju-
bimec ženskega sveta

John Barymore

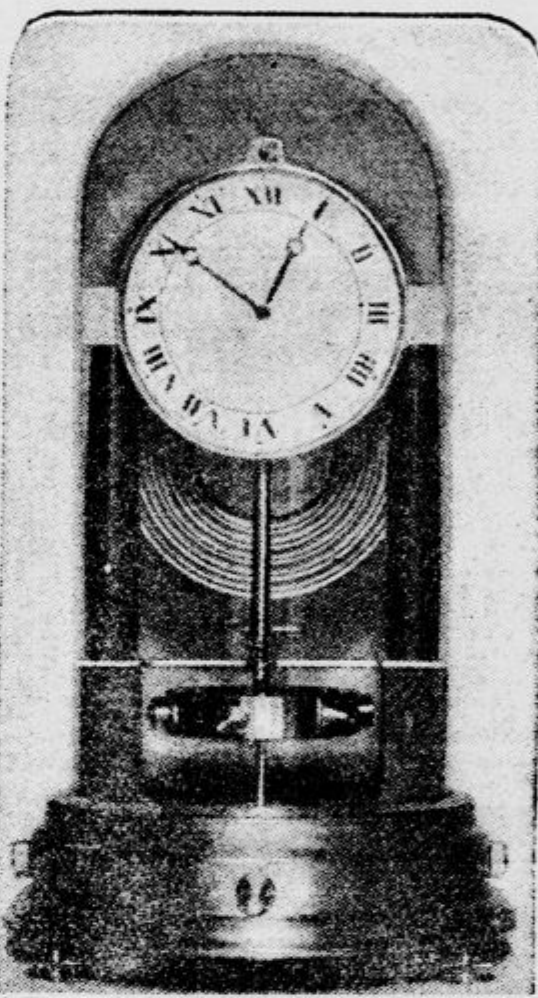
V Rimu! Ljubimec Lukrecije Borgije. — Spletke in intrige. — Opasni sestanek.
Strahovlada Borgijcev. — Prva ljubezen. — Ljubosumnost. — Dvoboj. — Obsi-
jen na smrt. — Pred inkvizicijskim sodiščem. — Grozne muke. — Rešitev in beg.
Pri vseh predstavah svira pomnoženi orkester istoimensko Mozartovo opero *Don
Juan*.

Predstave ob: 4, tričetrt na 6, pol 8. in četrt na 10

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

kruha, da ga olupijo in skuha za kosilo.
Lahko si mislimo, da se je zelo začudi-
la, ko je prerezala neki sadež in našla
v njem prstan, ki ga je bila izgubila
pred petnajstimi leti. Prstan je ostal ves
čas v zemlji, je zrastle s semenom v
eno in se je vrnil iz zemlje zopet na
kmetičino roko.

Ura, ki nenehoma teče

Neki urar v Neuchatelju je skonstruiral
— kakor smo že poročali — čudovito uro,
ki spominja na perpetuum mobile in je zgra-
jena na tem principu. Njen tek se ravna
po spremembah temperature in po pritisku
zračnega tlaka. Ura, ki jo kaže naša slika,
teče brez peres že več mesecev.

Slaba izpričevala

V Budimpešti so te dni delili učen-
cem šolska izpričevala. Uspehi so bili
tako nezadovoljivi, da so se nemarni
šolarji združili v skupino 50 glav in ker
so se zbal domače kazni, so se izgu-
bili neznano kam, ne da bi kaj o tem
črhnil svojim roditeljem. Mlade begune
iščejo sedaj peštanski detektivi, ki jih
bodo skušali spraviti nazaj k roditeljem,
da jih bodo lahko dvakrat kaznovali:
za slabe rede in za pobež z doma.

Monakovska mestna knjižnica v nevarnosti

«Münchener Post» javlja, da je mest-
na knjižnica v skrajni nevarnosti, da se
zruši. Poslopje so zgradili v letih od
1832. do 1843. v florentinskem slogu iz

opeke. Knjig začetkoma ni bilo dosti,
potem pa so se začele kupičiti tako, da
je zgradba vsa preobtežena. Že dalj
časa se opazajo v stropu in v tleh raz-
pokline, ki so jih le površno mašili. Ne-
ki docent je izjavil, da je pričakovati
vsak dan katastrofe. Poklicani čimtelji
pa so medtem že na delu, da bi zgradbo
temeljito popravili.

× **Samomor francoskega zdravnika zura-
di odpravljanja človeškega plodu.** Dne 31.
januarja se je ustrlel župan normandij-
skega mesteca Isignyja, ki je bil po po-
klicu zdravnik. Mož se je zamešal v veliko
afero: odpravljal je človeški plod. Stvar
je prišla na dan in sodišče ga je pozvalo
na odgovor. Iz strahu pred kaznijo in stra-
moto se je zdravnik zatekel k samokresu
in izvršil samomor.

× **Višji zavod za telesno vzgojo v Ri-
mu.** V nedeljo otvorijo v Rimu višji za-
vod za telesno vzgojo, ki bo obsegal raz-
ne univerzitetne podobne kurze. Trajali
bodo tri leta in jim je namen, da bi izobra-
žili učitelje za telesno vzgojo laške mladi-
ne. Zavod bo imel 31.000 m² prostora, med
temi 6000 m² pokritega. V njem bodo znan-
stveni laboratoriji, anatomske sečne dvo-
rane, dvorane za telovadbo in boksanje,
knjižnice, športni prostori itd.

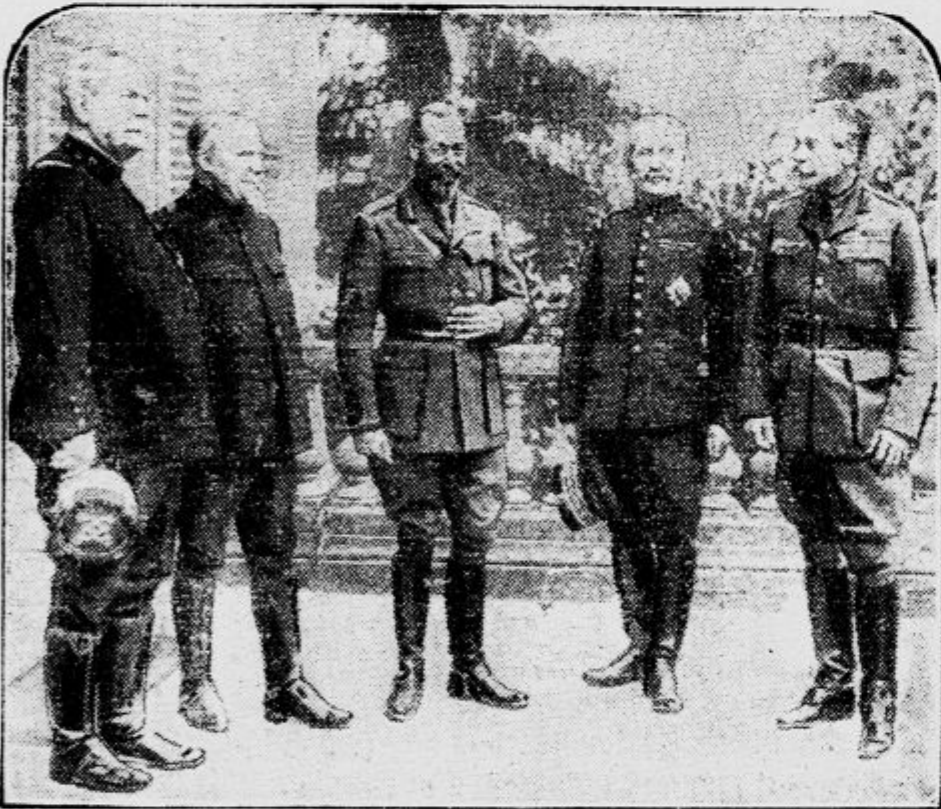
NAJNOVEJSE BARIJEVE RADIO-CEVI

Po napornih, dolgotrajnih raziskavanjih
plemenitih kovin glede njihovih sposobno-
sti za emisijo so strokovnjaki ugotovili,
da vsebuje čisti metalni **BARIJ** izmed
ostalih najodličnejša svojstva. Težkoča je
bila le v tem, da so se le v večjih količi-
nah stvarjale žice čistega barija.

Končno je laboratorij firme »Tungs-
ram« uspel z večjim izkoriščanjem moder-
nih metalurških metod najti način za
fabriciranje žic metalnega barija, ki se
odlikujejo po svoji enoličnosti. Te žice
predstavljajo najidealnejše žarne niti za
radio cevi, ki pri najmanjši potrošnji to-
plotne struje dajejo enolično, zelo visoko
emisijsko za ves čas uporabljanja. Trajnost
teh cevi je neomejena, brez opazne iz-
borne lastnosti, ki jih s sedanjimi normal-
nimi radio-cevmi ni mogoče doseči.

»**BARIJEVE RADIO-CEVI**« lahko upo-
rabljate pri vseh spojih in pridejo do po-
polnega učinka baš pri umetnih spojih.
Prirejene so posebne tipe za audion ter za
visoko in nizko frekventno pojačevanje;
za končno pojačevanje so uprav nedoseg-
ljive radi svoje velike emisije. Materijal
lahko tudi za oscilatorne cevi izberejo
posebne tipe. Te nove cevi moremo vsa-
kemu velikemu radio-amaterju najtopleje
priporočiti.

Dobite jih v vseh boljših radio trgovinah
ali t. t. »Tungsram« d. d. Zagreb in Beo-
grad.

Francosko-angleško armadno vodstvo iz l. 1916.:
Sestanek Joffreja, Poincaréja, angleškega kralja Jurija, maršala Focha in maršala
Haiga v Beauquesneju l. 1916.

Frigid:

O ljudeh, ki so trudni življenja

Ljudje smo popolnoma indiferentni do
življenja in smrti drugih ljudi. Neki-
je stoji človek sam seboj in njegovo živ-
ljenje je sirotino, prilizkavo — takšna je
nemoč vseh človeških dognanj — in
njegovo življenje je silno, brez meja —
takšna je vesoljna brezmeznost človeš-
kih iskanj; tako stoji samotni nad
brezdnom in bo pal; in ko je pal, smo
vsi, kar nas je živih, brezčutni za to
njegovo poslednjo, strahotno minuto,
brezčutni smo za življenje, ki je ugas-
nilo, samo senzacija nas draži — strel,
strup, gore, vlak — samo katekizem
spregovori iz nas: grešnik, samo malo-
meščanska samozadovoljnost — človek
je pobedel, bere dnevne vesti in pi-
je brizganec — vrže žaljivko za begun-
cem iz življenja: strahopetec.

Tako smo indiferentni do življenja
in smrti drugih ljudi, tako strašno smo
brez srca.

Na primer:
Mlad študent, star komaj kakih dvaj-
set let, pobegne na kraj vsega. Tak-le
fant umre — toliko ljudi je, preveč jih
je in svet lahko pogreši eno mlado živ-
ljenje. Toda temu fantu je bilo hudo,

morda mu je bilo dvajset let hudo, po-
slednji dan pa — solnce je sijalo, po-
malda se je budila: v tak čas umirajo
jetičniki, ki jih je bolezen glodala že
dolgo, dolgo — poslednjo uro je skipelo
čez rob in je umrl.

Ljudje pa gledajo disciplinarni
red, da bi klasificirali prestopke. In
vendar: v študentu je toliko stvari, ki
jih s skalo ocen ne obsežeš in ki so či-
sto izven disciplinarnega reda.

Čedalje bolj težko je na svetu, če-
dalje več ljudi si jemlje življenje; po-
večjih mestih vodijo listi stalno rubri-
ko: ljudje, ki so trudni življenja —
vsak dan. Zavoljo gladi — brezpo-
selni, reducirani, onemogli, sirote —
zavoljo ljubezni — prezrti, razočar-
ani, zasluženi, zapeljani — zavoljo
nerazumevanja — študenti, šol-
lariji, otroci strogih in mehkužnih do-
mov — gredo ljudje v smrt. Čedalje
bolj pogostem gredo in svet se je čisto
privadil; čisto malenkostna, sama na
sebi umevna zadeva je postala taka-le
smrt, in ko se je neke ubil obupan li-
terat in je kraj sebe pustil samo listek:
»Tukaj se ni nič zgodilo«, ni v tem za-
pisal le mikromanske nevere v samega
sebe, temveč tudi slutnjo, da nikomur
na svetu ne bo žal njegovega življenja.

Zadnjič se je v parku ustrlel tri in
dvajsetleten človek in v njegovem note-

su so našli, da je brez službe, brez člo-
veka, brez nade. Tri leta je hodil okrog
z mislijo na smrt, potem je sedel v
park in izračunal: »Rodil sem se pred
750.380.000 sekundami in se je ubil.
Na zapisku je stalo: »Zelo važno!«

Komisija je brala ta notes in detektiv
se je nasmehnil: Kaj bo važno! Take-le
slučaje ima komisija vsak dan!

Izginil je mlad študent — bojazen je,
da si bo kaj storil kaj hudega, morda
zaradi nesrečnega izpita, morda zaradi
neuslišane ljubezni. Visok je, črnočok,
zdravih zob, s črnim usnjem kovček.
Policijskim uradom v vednost.

Lahko bo prepoznati tega študenta,
lahko ga bo rešiti.

Samo: razen kovčeka in črnih oči
nosil ta študent še nekaj s seboj, zaradi
tistega se bo prav za prav ubil, samo
polica in nihče pod solncem tistega ne
bo prevedel.

Glejte: Sergei Jesenin je vso svojo
dušo izpel, nazadnje pa je ostalo še
nekaj drobnega, žgoca in tisto se ni
dalo izliti v verz. In Sergei Jesenin je
dal, da je odtelka srčna kri.

O študentih, ki gredo v smrt zavoljo
šole.

Nemški profesor Gurlitt je zapisal
nedavno tega, da je šola vse preveč za-
dovoljna sama s seboj, da je v vzgoji-
teljih čisto premalo sposobnosti in raz-

položenja, prodreti v otrokovo naturo
in da je preveč predsodkov v »sramo-
ti«, ki jo roditelji, tete, botri počno nad
otrokovim neuspehom.

Mlad človek, ki dozoreva, težko ži-
vi; še v solnčnih razmerah težko. Ne-
kaj se ruši v njem in nekaj novega se
zida. Niti, ki so šle od njegovega srca
do materinega, do očeta, učitelja, do
doma in šole, se razrahljajo, trgajo. Oči
se, oprasčajo mrene, ki so jo bile spletle
otroške sanje in hrepenenja, in prvikat
gledajo golemu, surovemu življenju v
obraz. Otroku so bile stene doma pri-
jetne, tam je bilo varno v materini lju-
bezni in v očetovi skrbi je bilo mehko
in sladko. Potem fant začuti sebe: ja z.
Skozi sanje udarijo nagoni nature v za-
vest. Fant stori prve korake v življenje,
zadenejo ga prvi porazi. Morda so to
čisto majhen porazi: dekletov prezir,
očitek učitelja — toda dosti veliki so,
da se vanj zagrije dvom, dvom vase.
Enkrat, dvakrat, večkrat podleže — in
je podlegel.

Se v solnčnih razmerah je takemu
fantu težko.

Dvakrat težko mu je v teh naših
dneh: Težko je dandanes človeku, ki ni
sadiš ali mazohist — tako je borba za
obstanež popačila obraz človeka v
družbi. Borba razreda z razredom,
borba generacije z generacijo, borba

bolestne, pubertetne mladosti z bole-
stno, deformirano senilnostjo. Mlad člo-
vek se bije sredi tega vrveža — in
pade.

Kdo je kriv?
S prstom ne morem pokazati storilca.
Mi vsi smo krivi. Družba je kriva.

Človek ne gre v smrt zaradi šolske-
ga neuspeha, niti samo zaradi dekleta.
Stvari se nizajo druga k drugi, človeku
je čedalje bolj hudo, čedalje bolj
mu je sovražen svet in nekega dne ni
nikjer nobenega človeka več, prostor je
čisto prazen in gluh, samo groza je še
in — smrt.

Človek prav za prav ne umre od
svoje roke; od stvari umre, o d s v e t a.

Nedavno tega je ugleden dunajski
felitonist znano frazo, da je človek, ki
se ubije sam, prezira vreden strahope-
tec, raztegnil v obširen podlistek. Jaz
mislim o človeku, ki na robu vsega po-
loži roko nase. — O, kako topa je be-
bavost tega felitonista! S takšno to-
postjo so sodniki v Londonu dosegli
poseben rekord: obtoženca, ki ni tajil,
so v šestih minutah obsodili na smrt.

Jaz mislim o ljudeh, ki strahotne
smrti umirajo na robu vsega in te pro-
sim, človek:

Daj ljubezni!

Naši onstran granic

D' Annunzio in reški škof Sain

Reški škof Sain je hotel posetiti D' Annunzia še pred božičnimi prazniki skupno z reško deputacijo pa je bil takrat zaradi cerkvenih opravil zadržan. D' Annunzio mu je poslal dragocen križ in ga povabil v svoj »Vittoriale«. Škof Sain je res šel na poset k D' Annunziju, ki ga je slovesno sprejel. Ganiljivo ga je objel in poljubil.

Škof Sain je bral drugi dan mašo zadušnico po D' Annunzijevi materi v vasi Salo blizu vile Vittoriale. Prisostvovali so maši tudi trije reški legijonarji, ki so napolnili tri posode z vodo in peskom iz pristaniške Baroše, ki je pripadel Jugoslaviji, in jih poklonili D' Annunziju v znak hvaležnosti, da je tako zmagoslavno vodil legijonarje ob zavzetju Reke.

D' Annunzio je naznanil škofu, da se bo pobrigal za zgradbo posebne cerkve na Reki, v kateri bodo pokopani prostovoljci, ki so padli pri naskoku na Reko. V odboju za zgradbo te cerkve bo tudi škof Sain.

Kakor znano, je papežev list »Osservatore Romano« nedavno obsodil D' Annunzijeve spise kot nasprotne krščanskim morali in D' Annunzia je označil za pagana do mozga. Zato pa je poset reškega škofa pri D' Annunziju še toliko značilnejši.

Iz Istre

Ker je prestopil v pravoslavlje.

Kmet Sava Brajković, v Brgudcu v Čičah, je eden onih naših ljudi, ki so v protest proti krivicam, katere se gode našemu narodu celo tudi v cerkvi, prestopili v pravoslavlje. Dan za dnem ima na svojih namah vse mogoče uradne ljudi. Danes ga privajajo karabinjerji, večerjajo ga pestili v tem ali onem državnem uradu, jutri se bodo spravili nanj fašisti, češ, kaj neki še dela tu v Italiji, da zanj ni več prostora v italijanski Istri, naj gleda, da čim prej izide iz meje, kamor ga tako vleče srce, da je prestopil celo v — jugoslovensko vero. Prodati bi moral svojo posest, seveda v nič, in oditi s svoje rodne grude. In drugo mu končno tu ne bo kazalo, če se bo hotel izogniti neprestanim nadlegovanjem.

Ljudje, ki poznajo razmere, trdijo, da tej gonji niso nasprotni tudi na najvišjih cerkvenih mestih, ker se boje, da bi se to gibanje ne razširilo še bolj.

Aretacija za šalo

»Jutro« je poročalo, kako so karabinjerji aretirali komaj sedemnajstletno Vero Grziničevno iz Roča, ko je prišla tja pod Buzet nadzorovat delavce, ki so delali na tam mošnjem posestvu, in je ravno obedovala v neki bližnji gostilni. Osumljeno, da je prišla tjakaj zaradi »irenditistične propagande«, je aretirali karabinjerji poročnik in jo kar s štirimi karabinjerji gnil v Buzet, kjer so jo zadrževali in zadrževali, držali jo do sedme ure zvečer — bilo je v zimskem času — in jo končno izpustili, ne da bi ji povedali, zakaj je bila aretirana. Deklece je moralo v temni zimski noči potem peš poltretjo uro daleč iz Buzeta v Roč samo.

Tu dni je prišel v Grziničovo hišo v Roč karabinjer s pozivom za Vero, da mora nemudoma na karabinjersko postajo, ki je nad pol ure oddaljena od mesteca Roča. Domači so povedali, da se Vera ne more odzvati pozivu, ker leži bolna v postelji. Karabinjer je odšel ali v dobri uri je prišel karabinjerji »maršal« (narednik) s isto zahtevo. Dobil je isti odgovor s pripombo, da naj v slučaju, če gre za kako zaslusivanje, pridejo Vero zaslusivati na dom. Tako sta potem prišla h Grziničevim na dom karabinjerski kapitan in poročnik. Šlo je za oni dogodek pod Buzetom. Pestila sta ubogo, bolno deklece in pestila, dokler ni podpisala izjave, da je bila tedaj aretirana le — za šalo! Potem sta odšla.

Na Kostanjevici v Gorici so sedaj italijanski menihi. Slovensko ljudstvo Kostanjevice ne poseja več. Redovnik, ki razkazuje znamenosti samostana, je posebej goreč Italijan in fašist. Italijanskega posetnika opozori končno na sliko goriškega nadškofa in samostanskega priorja rekoč: Poglejte tega slovenskega škofa (quello slavico di vescovo) z bedastim izrazom, naš prior pa je plemenitega izraza in klasičnih potez. Pri odhodu iz kapele ob stranskem oltarju je razpet Krist. Tenek trak tricolora mu ovila celo telo.

Aretirana je bila Albina Vodopivec iz Kamenj na Vipavskem. Drugi dan so jo na goriški kvesturi izpustili. Aretacije in hišne preiskave se vršijo po dnevi in po noči. Kmalu ne bo več v Julijski Krašini Slovenca, ki bi ne bil aretirani ali pri katerem še ni bilo hišne preiskave.

Tržaška statistika. Lani je bilo v Trstu 1837 porok, 3769 rojstev in 3564 smrtnih slučajev. Višek rojenih nad mrtvimi znaša torej samo 205. Leta 1913 je bilo v Trstu 6895 rojstev in 5125 smrtnih slučajev. Torej višek rojenih 1770 napram 1926 je bilo lani 360 rojstev manj. Predlanskim je bilo porok 1692. Trst je šel 31. decembra l. 1. 250.600 prebivalcev, leta 1913 239.703. »Popolo« pravi, da treba pri presoji tržaške statistike misliti na dejstvo, da raste poleg Trsta novo mesto »Tržič«, ki je imel 1914 leta 11.000 prebivalcev, sedaj pa jih šteje nad 25.000. V Tržiču bivaajo po večini Tržičani.

Trst in Hamburg. Češkoslovaška dobi v Hamburgu za svoj tranzit prosto luko. Dogovori z nemško vlado so že ugodno zaključeni. Izvrši se prekop, ki bo vezal Labo. Odno in Donavo, tako da bo Hamburg razpolagal s plovnim prometno črto do Češke Donave. Radi tega se med Čehi govori že o ustanovitvi parovlanih družbi. Tako odtegne Hamburg Trstu češki promet, ki je znaten, skoro do celine.

Preganjane Slovencev v Trstu je od dne do dne hujše. Policija je zopet prebrala stanovanje dr. Al. Povha, uradnika Zadrugne zveze, ker je imel baje na božični večer »zarotniški sestanek« v društveni gostilni pri Sv. Ivanu. Pri učitelju na šoli pri Sv. Jakobu Pavlu Hočevarjevi so iskali podatke o učitelju Hartmanovi, ki je že dve leti v Jugoslaviji. Visokošolec Roman Pahor je urednik »Našega Glasla«. Ker ga policijski agent ni mogel takoj dobiti, je rihel in kričal, da bo Pahor uklenjen in da bo slabo končal. Ko so ga prijeli, so ga na policiji zagrozili s konfiskacijo, očili so mu da prideva dijaške sestanke ter hujša svoje tovaršice, da se ne smejo vti sati v italijanske dijaške organizacije. Na

Prosek je prišel nov orožniški brigadir, ki je poklical k sebi vse tamošnje »nevarne elemente«, da jih osebno spozna in izpraša. Ta človek je ukazal gostilničarjem, da morajo občeati z vsimi gosti samo italijansko.

Reški nogometaši so nesrečni fantje. Visoko italijansko navdahnjeni nastopajo po športnih igriščih širom domovine pa jih povsodi gledajo po strani in ako se zmagajo nagne na njihovo stran, to italijanski bratje zasujejo k sebi, ozmerjajo in tudi nabijejo Rečane, tako da se ti reveži vračajo domov vedno razočarani, pobiti, srditi. Zlasti Tržičani ne marajo Rečanov. Nedavno so štiri tako obdelali, da je bilo jo. Sedaj je bila tekma doma na igrišču v Kartridi. Tržičani so se obnašali zopet skrajno surovo, kakor hitro se je pokazalo, da so Rečani nekoliko boljše od njih. Tržičani so jih žalili in rekli so celo, da tisto italijanstvo Rečanov ni za nič...

Mariborski berači

Prispevek k psihologiji in sociologiji našega mesta. — Pravi in nepravi berači. — Privilegirani petek. — Beraški tip. — Pomankanje beraške organizacije. — Konkurenca.

»Revežev trebuh je korito božje; kdor ga napolni, je prijatelj božji.« (Perzijski pregovor.)

Maribor, v februarju.

Stara slovenska priskovica pravi, da se oni, ki je na beračiji raztrgal par »odplavov«, nikdar ne loti drugega posla. Važen prispevek k psihologiji našega Maribora je beraško vprašanje, ob katerem dobimo dokaj jasen vpogled v socialne razmere našega mesta.

V splošnem je v Mariboru beračev več kot dovolj, ali vojaško povedano: berači so nadštevilni. Sicer ni nikjer napisano, koliko tipičnih oziroma profesionalnih beračev pripada na toliko in toliko povprečnih državljanov, vendar lahko z gotovostjo trdimo, da naše mesto nikakor ne trpi na pomanjkanju beračev.

Imamo dvoje vrst beračev: prave in neprave. Teško je reči, kateri so pravi in kateri nepravi; kajti ni vsak, ki berači — berač, in ni vsak, ki je na zunaj razčepan — berač pa tudi marsikdo, ki dela dojem berača, ni to, za kar ga smatramo. Medtem ko marsikatera dobro ohranjena suknja pokriva telo pravega, intimnega berača.

Upamo, da bo po razpletu načelnih misli vsakomur dovolj znano, kdo je pravi in kdo nepravi berač.

V lažje razumevanje naj služi par beležk iz prizorov mariborskega beraškega sveta: Poznamo berača, ki ne sprejme 50 parskega novčica, ampak ti ga vrže objestno pred noge. Drugemu sem ponudil za pol dneva drvarsko delo v domači drvarnici z obvezo, da dobi zajutrek, predpoldansko malico in — domači obed ter še 10 (deset) dinarjev nagrade, če naseka primeroma majhno količino drv. — Kaj mi je odgovoril? — »Od cepanja drv se ne da živeti.«

Pride tretji. Opoldne je bilo. Bil sem ravno pri obedu. Dobra mati mu ponudi krožnik tople juhe, češ da mu bo dobro stari, ker je danes zunaj takšen mraz. Pustil je nedotaknjen krožnik in odšel. Preden pa je zaprl vrata za seboj, se je razjezil, da ga pri vsaki hiši »pitajo s to prokletu župo«. — Taisti se prikaže drugi dan in da bo ironija večja, vpraša mater, za koliko bi prodala svojo hišo.

Četrtega dobim na malem mostu. Smili se mi, a nimam drobiža. V glavo mi pade rešilna misel: »Mi lahko menjate 100 dinarjev?« — On: »Menda bo toliko, mislim«, in mi našteje drobiža za svojih zadnjih 100 dinarjev ob datumu 20. t. m. Dobrodošnem menjalcu mojega zadnjega denarja sem se pristojno zahvalil in odjadril naprej.

Petemu sem dal 25 para, t. j. »po staremu« 1 krono. Nekaj časa je obračal denar v svoji precej spočiti dlani in me potem zafrknil: »Tu imate, gospod, pet kron nazaj, ste jih bolj potrebni kakor jaz.« ... Čemu bi se jezil nad njim? Če bi bilo več takih gentlemanov v Mariboru, bi se dalo z njimi napraviti »kšeft« samo z menjanjem po relaciji 1 : 5!

Sestega zopet poznam kot profesionalnega molilca. Ko zagleda pasanta na razdalji največ deset korakov, recitira vse mogoče in nemogoče svetnike ter izreke iz raznih molitvenikov in svetega pisma, pri tem obrača s teatralno veščino svoje oči in če greš mimo njega in ne reagiraš na njegove geste, spušča za teboj najpristnejšo nemško, laško, madžarsko in jugoslovensko kletvice — da te zona oblije.

Poznam še sedmi beraški tip. Iz oddaljenih Hoč prihaja v Maribor, a doma ima 17 oravov zemlje, hišo in dva para volov. On je sezonski berač, ki prihaja v Maribor le na zimo. Vendar smatram, da je v tem človeku propadel edinstven igralski talent. Mož je menda pravočasno zaslužil, v kaki obupni krizi bo še enkrat mariborsko gledališče, zato se v mladih letih ni posvetil gledališki umetnosti.

In sedaj si ogledite — državljani — skombiniran osmi tip! Nima skoro nič od lastnosti svojih 7 prednikov, a le po svojem nastopu zelo originalen. Kadarkoli me sreča, me interpellira za mojo suknjo, kakor da je

ta capa njegova dedščina. To dela v pozni nekakega eksekutorja ali pravdarskega dediča, ki je po dolgotrajni pravdi končno dobil pravico do svoje dedščine v zadnji instanci, proti kateri ni rekurza. Kaj mu hočem?! Tolažim ga kolikor to vem in znam, odpuštam ga ne morem, ker mi je vedno in povsod za petami, kakor slaba vest.

Ta tip mi je najbolj všeč. On niti v sanjah ne slut, da sem jaz večji revež in prosjak od njega.

To je torej osem tipičnih beraških obrazov iz Maribora, katerim stoji nasproti le maloštevilni pohabljeni, ki so nesposobni za kakršnokoli ročno delo. Za te bi morala skrbeti mestna uprava, ki ima za to dovolj primernih sredstev na razpolago.

Zalostno socialno sliko nam nudijo tisti napolnjeni prodajalci cvetk, pevci-prigodniki in slični. Le-ti so vredni večjega usmiljenja, kakor prej omenjeni, dasi je tudi med njimi dokaj spekulativov na mehkost in usmiljenost človeškega srca.

Posebnost za Maribor je tudi tisti »privilegirani petek«, katerega se držijo dosledno vsi, kakor da je proglašeno s kakim carskim manifestom. Nič odveč mi pripomni, da trpi Maribor kljub vsem mogočim protimeram na tipični beraški nadlegi. Tisti napisi po javnih lokalih »Beračenje in krošnjarenje prepovedano« — so bob ob steno in menda so edino tiskarne s tem nekaj zaslužile.

Četudi je morda vse zanič, kar je tu napisano pa je gotovo resničen uvodoma citiran perzijski pregovor: »Revežev trebuh je korito božje, kdor ga napolni, je prijatelj božji« ali pa ona našega goriškega slavca: »Odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solze!« A.

Dopisi

LASKO. (Plesni venček nastavljenecv rudnika Lasko.) Rudniški nameščenci bodo priredili v nedeljo 5. t. m. plesni venček, na katerega vjdudno vabijo p. n. občinstvo. Prostorna dvorana v radio-terminalnem kopališču bo gotovo ustrezala vsem namenom plesateljskih Pričetek ob 19.30 uri. Vstopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča.

VRHNIKA. Podružnica Jugoslovanske Matice na Vrhniki bo imela v soboto 4. t. m. ob pol 20 v prostori gostilne »Pri dalmatinski trti« (Tischler) svoj redni občinski zbor. Prosimo vse naše članstvo, da se ga sigurno udeleži. Odbor.

LJUTOMER. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru obvešča vse člane in prijatelje Kola, da bo njegov redni občinski zbor v nedeljo 12. t. m. ob 9. dopoldne v gostilni g. J. Strasserja v Ljutomeru z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila društvenih funkcionarjev. 3. Slučajnosti. V primeru nesklepnosti občnega zbora bo pol ure kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število prisotnih članov. 263

TAFET, LANE, CREPE DE CHINE, FIL DE CHINE, PAILLETTE, POPELIN, SILK, CARNEV AL I. T. D. za MASKE.

A. & E. Skabernè

Hrastove prage

15 x 25 x 250 kupim.

Ponudbe z navedbo cene in množine na:

Ljubljana poštni predal 205.

Ključavničarji!

Za žaganje vseh vrst kovin rabijo napredni obrtniki

Atkins žage za kovine

ki režejo hitreje in trajneje od vseh žag za kovine.

Zahtevajte ponudbe od

LJUDEVIT MISNER, Ogulin

AVTO

RENAULT

najnovejši 6cilindrski model »Monasix« 18/27 HP. 4sedežen torped. hitrost preko 90 km. poraba bencina 9 litrov na 100 km

Najpripravljen voz za naše ceste!

V luksuzni izdelavi Din 66.000.

Limosina Luxe Din 69.000.

Priporočljive in najbolj vpelane ostale tipe: 12/18 2sedežni osebni.

12/18 4sedežni osebni.

12/18 2sedežni pol tovorni za 400—500 kg

22/36 4—5sedežni torpeda in

22/36 2sedežni poltovorni za 600—800 kg

TOVORNI za 1200—1400 kg in za 2000 kg

AVTOBUSI vseh vrst

MOTORNE BRIZGALNE ZA GASILSKA DRUŠTVA

STUDEBAKER

„ERSKINE“

6cilindrski. 4—5sedežni. najelegančnejši sportni voz.

Pneumatika

„Firestone“

„Michelin“

Zahtevajte ponudbe pri trdki

A. Lampret, Ljubljana.

Obnarska cesta 22 Telefon 2247

KUPIMO

ali vzamemo v zameno takoj 2 km tračnic 4—6 kg/m, 2 primerni skretnici in 10 prekretnih kolic z 1 m² vsebine. Ponudbe pod »Za-15111« na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11.

Svetovno znane original EMAILIRANE

prave

Lutzove peči

prvovrsten fabrikat tvornice Wwe LUTZ & SOHNE BLUDENZ

IN EMAIL TABLICE Z NAPISOM

ima v Jugoslaviji v zalogi samo inž. MATE GUZELJ, Ljubljana, Šiška, Jernejeva cesta šte 5 (blizu cerkve Sv. Jerneja), na dvorišču pod hišo Celovška cesta 58.

Z ozirom na razglašeni konkurz nad tvrdko Lutz d. d. Zagreb — Ljubljana izjavljam, da moje podjetje ni bilo nikoli v zvezi s to tvrdko.

Inž. GUZELJ, Ljubljana VII, JERNEJEVA CESTA 5.

Naznanjava, da je vzel Vsemogočni najinega draga

Lavčka

med svoje krilatce.

Pogreb bo danes ob

14. uri popoldne.

Ljubljana 4. februarja 1928

Leopold in Cilka Bregar.

Obrtniško društvo v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njega član in odbornik, gospod

Valentin Urbančič

kovaški mojster, načelnik Zadruga kovinskih obrtov, upravni svetnik Obrtne banke v Ljubljani itd.

po težki in mučni bolezni v četrtek, dne 2. februarja t. l. preminul. Značajnemu možu, zvestemu in neumornemu delavcu na obrtniškem polju ohranimo blag spomin!

Ljubljana, dne 3. februarja 1928

Ing HERMAN SCHNEIDER
MIRA SCHNEIDER, roj. TRAMPUS
POROCENA 2 februarja 1928

LENNEP

BEOGRAD

CELJE

MAKS KOSTANJEVEC

dvorni svetnik (finančni) v p.,

naznanja, da je otvoril pisarno za finančne zadeve vseh vrst

v Ljubljani, Gledališka ul. 7, II. nadstr.

Veletrgovino

z mešanim blagom

v zelo prometnem kraju Posavja dam za daljšo dobo

v NAJEM ali EVENTUELNO PRODAM

Vse nadaljne informacije pod šifro

»Živahen promet« na oglasni oddelek

»Jutra«.

ZVONKO ZOLGAR naznanja v svojem, v imenu svoje matere, s

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Sikanje in kričanje mu je odgovorilo. Divje je streljal z očmi okoli sebe, izbiraje si žrtev, da bi se znesel nad njo. Dišalo je po nesreči. Nekdo je od zadaj nekaj vrgel vanj in ga je zadel. Okrenil se je, majaje se na nogah. A že je planila nanj pešiča razglašavih ljudi, očitno nastavljenec podjetja. Miza se je prevrnila. Častihlepni pevec je telebnil na tla; kakor vrečo so ga pobrali in vrgli skozi vrata. Množica je zatulila od radosti.

»Najhujše je to, da se ne pridruži po navadi še bolj napijejo in se takšni vrnejo razsajat,« je rekla Miss Stantonova. »Toda se vsi poskrbimo.«

»Vaši možje so kaj kratko opravili s tem prepečcem,« je menil Neale.

»Najela sem vse mogoče ljudi, da pazijo na red. Delavce, bivše policijske nadzornike, streljaje in vsakojako sodrgo. Najboljši so Irci, toda oni nočejo ostati. Zda imam osem mož, vražja drhal so. Časih se jih bojim, da bi kar umrli, in zdi se mi, da so oplenili že nekateri gosta; a kaj hočem? Da nimam njih, ne bi mogla voditi podjetja. Prej ali slej bo to moja smrt.«

Neale ni prav nič dvomil o teh besedah. Nad čudno ženo je plaval kakor senca; toda resnoba, s katero je govorila, ga je presenečala. Neale je vedel, da takšno podjetje ne more dolgo trajati, pa naj bi se še tolikanj trudila zanj. To razuzdano življenje je potuhlovalo najhujšim grehotam in ustvarjalo priliko za vsakršno nesrečo.

47

Neale je pa opazoval ljudi, ki so hodili mimo; čital je resnico v njihovih zaripih očeh, težkih trepalnicah in odprti ustih, v njih pogledu, držanju in vedenju. Divja besnost se je bila polastila njihovih duš. S povečano radovednostjo je opazoval Ancliffa in Hougha. Anglež je bil na koncu svoje dirke, vsaka jama mu je bila dobra za neizogibni konec. Neale je videl, da je tako, in se je čutil njegovevemu ravnanju in njegovi ljubeznivosti. Njegovo hladno in malomarno vedenje ga je spominjalo Larvja Kinga. Slutil je, da bo Ancliffa pogumno umrl, kadar pride čas. Mimo Hougha je drlo to razvratno življenje povsem brez sledu; njemu ni šlo nič do živga. Ljudje so bili njegov plen. Z mrzlim, sivim in breizraznim pogledom je zrl v to norišnico. Morda je bilo tudi njemu usojeno, da konča, prej ali slej, v Bentonu svoje življenje.

Te misli, ki so se podile mimo Neala, so ga vzdramile, da se je spomnil samega sebe. Kar je veljalo za ostale, je moralo veljati tudi zanj. To, da je kdorkoli, Hough, Ancliffa ali Warren Neale, stopil v veselo plesalnico Beauty Stantonove, je bilo žalosten dokaz, da se ruši njegovo življenje v pogubo.

Hough se je obrnil k Stantonovi. »Ruby se menda pripravlja, da naredi skandal.«

»Ne!« je vzklila Stantonova in oči so se ji zaiskrile.

Neale je videl, da je bila prišla Ruby z zastavnim človekom, ki je nesramno gledal in je imel za pasom samokres, ter več drugimi spremljevalci obojega spola iz plesne dvorane in se je ustavila nedaleč od njega. Stantonova je pristopila k tej skupini. Odvela je Ruby v kraj in je govorila z njo. Dekle ni več kazalo strasti, ki je bila pravkar še značilna za njeno vedenje. Kmalu nato se je Stantonova vrnila.

»Ruby je ukrotila svojo jezo,« je rekla Nealu z vidnim izrazom

olajšanja. »Prosi vas oproščenja. Zgodilo se je, kar sem napovedala: da se bo brezumno zaljubila v vas! ... Iz dobre hiše je in ima dom, kamor bi se lahko vrnila, ako je ne bi bilo sram.«

Neale jo je zamišljeno pogledal. »Rad bi govoril z njo.«

Stantonova je mignila in Ruby se jim je pridružila. »Prav za prav si se gentlemanu že sama predstavila, Ruby, a ne tako prijazno, kakor bi se smel nadejati od tebe,« je dejala Beauty.

»Žal mi je,« je odvrnila Ruby; nekakšna zamišljenost je odmevala v tihem zvoku njenega glasu.

»Morda sem se vel surovo,« je rekla Neale. »To ni bilo moj namen. Plesati ne morem, z nikomur, ne tu ne drugje ... Njegov glas je postal tišji. »A rad bi govoril z vami nekaj drugega. Tisoč dolarjev sem priigral nocoj. Polovico vam dam, če se odpelujete domov.«

Dekle se je zdrnilo, kakor da jo je sunil z nožem — nato pa, kakor da je odrevenela.

»Zakaj pa vi ne greste domov?« je odvrnila. »Vsi, kar nas je tu, smo zapisani vragu in tisti, ki je najbolj pogumen, pojde prvi v pekel.«

Se trenutek je s trdim pogledom in belimi lici strmela vanj; nato je stekla k svoji družbi in jo je odvela iz dvorane.

Tudi Beauty Stantonova se je čutila zadeto po udarcu, ki je bil tako čudno izpremenil dekletovo vedenje.

»Vi, gospoda, ste moji edini prijatelji v Bentonu. A zdaj me kliče posel.«

Nagnila se je k Nealu in mu je šepnila na uho: »Dečko, ne izživajte smrti. Karkoli so vam storili, mladi ste ... Bežite prej ko morete in vrnite se domov.«

Naročila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslati na Oglasi od delak Jutra, Ljubljana, Prilovova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalstvu in razpisu na namena občinstva, vaka beseda 50 par - Najmanjši znesek 50 par. Prilovovna za 50 par - Najmanjši znesek 50 par. Prilovovna za 50 par - Najmanjši znesek 50 par.

Mali oglasi

Use pristojbina je uparila ličote in razpis, včerajnji oglas ne priloži čkove račun pošte hralnice ljubljana št. 1812

Knjige

Atlas za sred. šole dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod »Atlas 30«. 3717

Moško kolo

kupim. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod »Tabo«. 3739

Začluzek

Gospodična sprejme razno delo na dom. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod »Vsakovstvo«. 3735

Službo dobi

Kontoristinja zmožno, sprejemna za pisarni v Stubič Donji. Obvladati mora popolnoma slovensko, hrvaško in nemško korespondenco. Steno-grafistinja imajo prednost. Začetnica se sprejemna. Zanim, da lepo in brzo piše. Stanovanje event. v hiši. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo zahtevkov, sprejema. Slika in fotografije nastopim na naslov: Evgen V. Feller, Zagreb, Jurjev-ska 31/3. 3581

Učenca

krepkega in poštenega — sprejemna trgovina Inšakar, Trbovlje. 3718

Vajenca

sprejme Ivan Bitene, mlinarstvo in izdelovalci čolnov, Strelška ulica št. 3732

Plečijo

popolnoma samostojno — sprejemna pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3741

Kuharico

Ki bi opravljala tudi druga hišna dela, sprejemna k majni družini. Zgledati se v Vrhovčevi ulici 141, levo. 3771

Slugo in sobarico

s kavcijo sprejme hotel »Mariborski dvor« v Mariboru. 3806

Vrtnarja

in sadjarja — popolnoma vsesaj, te stroke, takoj sprejemna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3764

Strojnika

prvovrstnega, sprejemna. Predpogoji: Večletna praksa na parni žagi, znanje brušenja listov ter prav dobro pripravlja. Ponudbe na Lesno industr. družbo Razbošek & Zuraž, Slov. Bistrica. 3797

Brivskega pomočnika

Ki dobro strže bubi, takoj sprejemna. — Istotako tudi vajenca. 3761

Hlapca

za vsako delo, poštenega, treznega in zanesljivega, s daljšim, dobrim sprejemom, sprejemna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3739

Strojepisca (ko)

mlajšega, popolnoma možnega dela sprejemna takoj. Pismene ponudbe pod šifro »Ljubljana« na ogl. oddelku »Jutra«. 3787

Učenko

sprejme takoj v trgovino s mešanin blagom M. Urek, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje. 3779

Službe išče

Mlad natakar želi službo v restavraciji ali kavarini kot donosalec. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3697

Prodajalka

delikatesne stroke dobro izurjena in zmožna samostojno voditi trgovino, ki obvlada slov., nemščino, češčino in knjigovodstvo, želi službo. Ponudbe prosi na oglasni oddelku »Jutra« pod »Poštena in večša«. 2-1. 3730

Dojilja

zdravniško dokazano zdrava, želi službo Informacije v zavodu za soc. hig. zaščitno deca, soba 9, Ljubljana, Lipičeva ulica. 3503

Trg. pomočnik

mlajši, dobro izurjen v mešanji stroki, z 8 raz osnov. šole. Želi službo v 1. juliju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3409

Prodajalka

mešane stroke, želi prenesti sedanjo službo. Cenj. dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra potreba«. 3703

Frizerka

verzirana tudi v britju, želi službo za takoj. Pismo ali ustmeno na: Anka Rukavina pri Mariji Lukaček, Zagreb, Vrhovčeva št. 3716

Prodajalka

izučena v trgovini mešan. blaga, želi službo v trgovini s mešanin blagom, spekeriji ali trafiki. Nagom. lahko takoj. Naslov: I. Maček, Maribor, Barvarska ulica 5. 3884

Korespondentinja

perfektna v 5 jezikih in strojepisju, želi službo od 15. t. m. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod šifro »Inteligentna in zmožna«. 3749

Mehanik

želi službo za popravila pletilnih strojev. Zmožen je vseh sistemov, isto splošno pletenja. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod »Mehanika«. 3766

Pouk

Jecilionio

se temeljito in trajno odvadite. Najboljši priznani učitelj in referenca. Prijave na novi tečaj vsak dan od 2-3 v Ljubljani, Beethov-nova ulica 4. prit., deono Pavla Kováč specialista za govorilno gimnastiko 24

Prodaj

Najboljši premoz

Cebin, Wolfova ulica 1/11 244

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslovije. Mehanika vrvarna Sinkovec, Grosuplje. 261

Razne stroje

za obdelavo železa, in si-ko: stružne rezake (Prismasech) vrtilni, bru-se in več drugih strojev ter predmetov prodam. — Reflektanti naj pošljijo na-love takoj na oglasni oddelku »Jutra« pod »Zelo ugoden nakup«. 3498

15 mlekarških vrčev

2 kotla za zganje in perilo, 2 otroška vozička in za-pravilnice napredaj na Tr-šaški cesti 13 — Glinice. 3798

Ribje olje

avežo, najkrajše norveško, iz lekarne dr. J. Pto-odl-ja v Ljubljani priporo-čam bledim »labotnim« o-sam. 311

Poceni prodam

skoro nov damski plašč in moško obleko za srednjo postavo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3689

Železen štedilnik

malu rabljen, ugodno na-prodaj na Kette - Murnovi cesti št. 21. 3730

Šivalni stroj

dobro ohranjen in posteljo z žimnico na vzmetih ter nočno omarico prodam v Krojaški ulici št. 5/III. 3711

Čajno mizico

omarico in police poceni prodam Kováč, Vodmatka ulica št. 7 (od 1-5. ure). 3740

Bakrene elektr. žice

popolnoma dobre prodaja 100 kg po 18 Din R. Jakelj — Slovenjgradec. 3723

Opravo

iz hrastovega lesa, prodam tudi na obroke. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3748

Posteljo

žimnico, mizo, stole in umivalnik prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3751

Tovarnarji

industrialci! Stružnica, krasna, nova, moderna konstrukcija — »Präzisions-Leitspindel-Dreh-bank«, sistem Wolf & Jahn, Wangelange 1000 mm, Spitzenzubeh 100 mm, Spindelbohrung 20 mm, popolnoma nova, se nemontira-na, s različnim zavrten pri-padajočim novim orodjem, pripravo za rezanje zobnih koles itd. prodam. Ogleda-se lahko med delavnim čas-om. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3772

Kuhinjsko kredenco

novi in novo hrastovo omaro za perilo prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3777

Hmelovk

oddam več vagonov. Re-flektanti naj se zgleda na oglasni oddelku »Jutra« pod »Hmelovke«. 3780

Masko turkinje

prodaja za 300 Din Arhar v Kolodvorski ulici št. 18. 3763

Več mask

črno-belih oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3796

Ženskih mask

izposodim, event. tudi prodam. Prodajam tudi nekaj ženskih oblik. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3790

Budilke

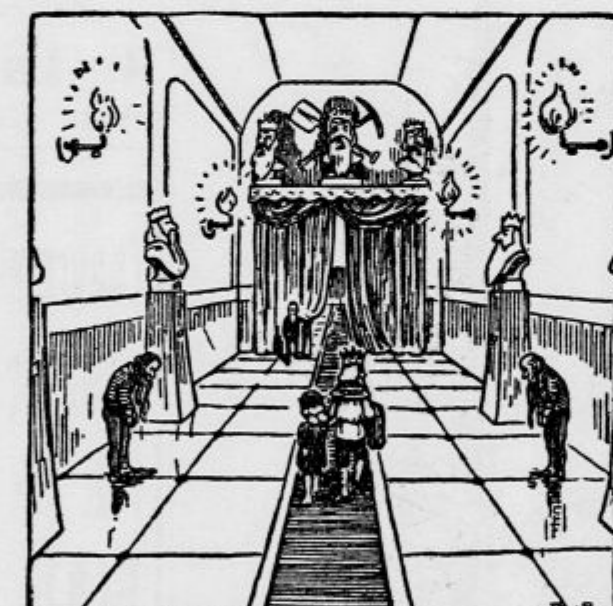
Budilke Budilke Budilke

CUDEN

LUJBLJANA Prešernova ulica št. 1.

Uh, kako grd je bil pogled na veliko pti-co, ko je visela z kljunom nazdol in ote-pala s peruti. da je perje kar letelo okoli nje. »Ali naj visi uboga žival tako-le zapi-sena noč in dan, dokler ne pogine od lako-te?« je pomislila Cvetka. »Ne, rešim jo, pa naj se zgodi karkoli.«

Kralj je zdaj odvel v svoj dvorec pod koreninami starega hrasta. V eni izmed razsvetljenih dvoran je sedel državni tajnik in kralj mu je razodel vzrok Cvetkinega prihoda. Tajnik je dolgo brskal po svojih debelih knjigah in je naposled dejal: »Tu je nekaj o vili Miloslavi, ki je živela na hrastu št. 20.«

»Toda,« je dodal tajnik, »pred več mese-ci je odšla iskat svoje izgubljene hčerke; od tistih dob ni o njej duha ne sluha.« Cvetka bi se bila najraje razjekala od razočar-anja. Ko ji je kralj drugo jutro pokazal rod-ni hrast, ga je takoj spoznala.

Prekl.c.

Obveščam vse svoje cenj. odjemalce, da je bil g. Ivan Kordiš z dnem 29. januarja t. l. odslavljen kot moj zastopnik in kot tak ni več upravljen niti sprejemati naročila niti izvrševati inkaso, za kar itak ni bil nikdar pooblaščen.

Radi varnosti samih gg. trgovcev naj se vsa plačila izvršijo po položnicah Pošne hranilnice.

Priporočam se za nadaljnji odjem z odličnim spoštovanjem

JOSIP KORDIŠ, »Lux«, kemični izdelki, Ljubljana.

Čedna trgovina

Obširno gospodarsko po-slojpe, obstoječe iz 2 lepih prostorov (skladišča), še po-sebej eno shrambo, velike-ga štira in pola oddam v najem, event. tudi prodam v Zg. Šiški, gostilna Burger-Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3732

Pridelki

Fizol za jelo nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. 3667

Sladko seno

kupim, in prosi ponudbe Josip Lah, Osluševci pri Ptaju. 3714

Sladek mošt

in 12 vrst najfinjših sok-ov nudi »Brezakobolna produkcija« v Ljubljani — Poljanaki napis št. 10 b. 3789

Kupim

Hmelovke 5000-8000, franko Celje — kupim. Ponudbe na poštni predal št. 7, Slov. Konjice 3715

Damske škornje

št. 36 kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Škornje«. 3778

Perest

Enorodbinska hišica nova, s eno sobo in kuhinjo ter velikim vrtom, pripravna za vstopenjca ali male obrtnike, v Lozici št. 17 pri Celju za 20.000 Din naprodaj. Ku-pec se lahko takoj vidi. Vprašati: A. Orelkar, Ma-ribor, Orotnova ul. št. 1. 3638

Pošestvo

15 orolov, ali samo hišo s vrtom prodam v Dravljah št. 16 pri Ljubljani. 3598

Hišo

s več stanovanji, obsebnim vrtom in gozdom, poleg postaje in električne železnice, pripravna za vsako obrt, prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3223

Lepa trgovska hiša

blizu Celja — pri farni cerkvi, blizu postaje, 5 sob, splojni lep lokal, vrt, po-selaj pralna kuhinja, v-arnica in vinski klev — naprodaj za 90.000 Din — Potem lepa enorodbinska hiša s vrtom pri Celju k Breznik. Celje, Dolgoposje št. 1. 3462

Pošestvo

s 3 1/2 orala zemlje, s le-pim senčnatim in sadnim vrtom, gospodarskim po-slojem, kletjo in stanova-njem 1-2 sob in kuhinjo oddam na periferiji Ljub-ljane ob glavni cesti. Pri-pravno tudi za gostilno ali kako drugo obrt. Cenjene ponudbe z naslovom reflek-tanta na oglasni oddelku »Jutra« pod »Lepa lega«. 3757

Gošpoda

sprejemna na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3731

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritliklin želi mirna stranka 4 oseb, ta maj. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Odrasle osebe«. 3801

Mirna stranka

želi s 1. majem stanovanje 3 sob. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobro gošpoda«. 3776

Gostilno

z lepimi lokali ter zelenjad-nim vrtom, pripravno tudi za kako drugo obrt, na zelo prometni točki prodam radi odhoda v inozemstvo, po-jako ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prometna«. 3701

Trgovski lokal

na ugodnem in prometnem mestu v Ljubljani oddam s 1. aprilom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 3783

V najem

mlin v najem s noko-liko zemljo, oziroma mlin, kjer so stari ljudje, tako da imajo do smrti užitek in pripravo dolg, tudi ako g. Urek, Ljubljana. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3218

Gostilno

vzajem takoj na račun ali v najem. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod šifro »Prevzamem takoj 999«. 3709

Veliko sobo

parketirano, z elektriko in sušilnico kuhinje takoj o d d m zakonca brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.